

Številka: 9000-0006/2026
Datum: 31. avgust 2026

ZAPISNIK

7. izredne seje Občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, ki je bila v ponedeljek, 31. avgusta 2026, ob 17. uri, v sejni sobi občine, Trg svobode 23, Kanal

Prisotni člani občinskega sveta: Bor Zorzut, Bruno Colavini, Vladimir Kolmančič, Anton Bolterstein Leskovar, Ermin Hvalica, Mateja Sattler, Anastazija Makorič Bevčar, Valentina Humar, Viljem Urbančič, Jan Močnik, Miha Čargo in David Križnič

Opravičeno odsotni člani občinskega sveta: Barbara Fajdiga Perše, Klelija Dolenc, Simon Prinčič, Risto Djurić in Jasmina Gorjanc

Ostali prisotni:

Andreja Nanut, d.d. direktorja občinske uprave, dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d., mag. Dejan Bostjančič-Zwitter, član uprave podjetja Alpacem Cement d.d., Tanja Poličnik, podjetje Alpacem Cement d.d. in Petra Šuligoj, poslovna sekretarka ter predstavniki zainteresirane javnosti (Milovan Berlot, Bogomir Bavdaž, Ambrož Gorjanc in Viljem Gololičič)

Novinarji: Primož Božič, Primorski val, Valter Pregelj, RTV SLO, Alenka Tratnik, Primorske novice, Rosana Rijavec, STA in Damijan Volk, RTV Koper

Sejo je sklical, zanjo predlagal dnevni red župan Miha Stegel, ki je sejo tudi vodil.

Prisotnih je bilo 12 svetnikov občinskega sveta. Predsedujoči je ugotovil, da je občinski svet sklepčen.

Za sejo je župan predlagal naslednji **dnevni red**:

1. Razprava in sklepanje o Spremembi okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki povzroča industrijske emisije: Alpacem Cement, d.d., Anhovo 1, 5210 Deskle.
Poročevalec: Miha Stegel, župan (gradivo na povezavi).

Predsedujoči je odprl razpravo na dnevni red, v kateri ni razpravljjal nihče.

Za predlagani dnevni red je glasovalo je 12 svetnikov. Z 12 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

Potrdi se predlagani dnevni red.

K 1. točki dnevnega reda.

Razprava in sklepanje o Spremembi okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki povzroča industrijske emisije: Alpacem Cement, d.d., Anhovo 1, 5210 Deskle.

Poročevalci: župan Miha Stegel, dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d. in mag. Dejan Bostjančič-Zwitter, član uprave podjetja Alpacem Cement d.d.

Vabljeni predstavniki Ministrstva za okolje in prostor ter Inšpektorata za okolje in prostor se seje niso udeležili. Za lažje razumevanje obravnavane tematike je župan Miha Stegel pripravil in predstavil gradivo v obliki predstavitve.

Miha Stegel, župan:

"V naši občini imamo podjetje, ki je v našem okolju že vrsto let. V okviru raznih prizadevanj za izboljšanje okolja in zmanjšanje vplivov na okolje in zdravje ljudi se je tudi začel, se je podal predlog za sprejem zakonodaje, ki naj bi mejne vrednosti za naprave za sosežig zaostрила. Po sprejetju tega zakona, ki je bil sprejet z absolutno ustavno večino in brez glasu proti, torej so glasove prispevale vse stranke v takratni sestavi državnega zbora, je sledilo sprejemanje podzakonskih aktov. Po sprejemu podzakonskih aktov je sledil sprejem spremenjenega okoljevarstvenega dovoljenja, ki je bil v začetku avgusta dan v javno razgrnitev, ki še traja in se konča 5. septembra. Zato smo sklicali to izredno sejo, da se poskuša predstaviti, kaj te spremembe prinašajo. Možno bo postaviti vprašanja predstavnikom podjetja, za kar se jim zahvaljujem, da so se udeležili seje. Prisotni so tudi obiskovalci oziroma prebivalci občine in društva, člani društva Eko Anhovo. Jaz sem v namen bolj jasne, bolj strukturirane podaje informacij pripravil prezentacijo, ki jo boste tudi videli zdaj na zaslonih. Ta prezentacija bo priložena zvočnemu posnetku občinske seje, tako da si boste lahko zadevo ogledali. Moram pa poudariti, da prezentacija ni strokovno gradivo, ker bi bilo strokovno gradivo občutno prenatanko in tehnično in je sama prezentacija bolj namenjena lažjemu razumevanju in služi kot hitri uvod v problematiko emisij v sežigalnici v napravi za sosežig. Bistveno je, da se pri sami razpravi pravilno razumemo, zato bodo tukaj tudi razložene nekatere bolj tehnične zadeve, in pa predvsem, kar se tiče mejnih vrednosti. Naslovilo se bo pa tudi sam postopek sprejemanja okoljevarstvenega dovoljenja, ki bo v prihodnje naveden kot okrajšava OVD in potem seveda bo tudi čas za razna vprašanja. Torej, prvo bom predstavil nek zakonodajni okvir, potem se bom bolj spustil v same emisije v zrak, predvsem dnevne mejne vrednosti, potem se bo tudi naslovilo izredne dogodke, polurne mejne vrednosti in pa seveda trajne in občasne meritve z nadzorom, ki so pa nekako povezane z vsemi točkami prej in se bo tudi potem na koncu naredil pregled, kaj določa trenutno okoljevarstveno dovoljenje in kaj bi pomenilo, ko postane predlog sprememb okoljevarstvenega dovoljenja pravnomočen. Torej, prvo zakonska hierarhija je ključnega pomena za razumevanje, kaj se da določiti v okoljevarstvenem dovoljenju, kaj je bilo lahko možno določiti z zakonom, in pa podzakonskimi akti. Na najvišjem nivoju je evropska pogodba. Pod njo sledijo evropske direktive, šele zatem je slovenska ustava, zakoni, ki se delijo sicer na splošne in posebne, čeprav med zakoni naj bi bili vsi enakovredni, sledijo podzakonski akti, uredbe in pravilniki in tudi podzakonski akti so načeloma enakovredni in šele potem sledijo odločbe, okoljevarstveno dovoljenje je pravzaprav odločba. Običajno je tako, da nižje ko se gre po tej zakonski hierarhiji, bolj natančno se določajo razna pravila, bolj natančno se lahko dodaja stvari, ki pa morajo biti vedno v skladu z vso zakonodajo, ki je na višjem nivoju. Torej, pot od zakona do okoljevarstvenega dovoljenja, kot veste, je bil sprejet ZVO-2. To je bil zakon, ki je bil pravzaprav zakon o spremembi krovnega zakona o varstvu okolja 2. Temu je sledila sprememba podzakonskih aktov, tukaj so bili v igri predvsem trije ključni podzakonski akti, en je uredba o sežigalnicah, napravah za sosežig odpadkov. Na to se bomo največkrat sklicevali v prihodnje in jo bom pogosto imenoval na kratko samo uredba, ker je v bistvu najbolj relevantna za naše obravnavanje. Potem pa imamo še uredbo o emisijah iz nepremičnih virov, emisijah v zrak iz nepremičnih virov, ki lahko povzročajo večjo onesnaženje in pa pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu. Ti podzakonski akti so bili dani prav tako v javno razpravo, po kateri je sledilo daljše obdobje, torej v javni razpravi je tudi občina podala več pripomb. Sledili so različni sestanki z ministrstvom, ki je potem izdalo ponovno uredbo, je vse tri uredbe dalo v javno obravnavo, tako da je bila uredba pravzaprav dvakrat v javni obravnavi. Torej, ker je po prvi javni razgrnitvi, se opravičujem, je bilo precej sprememb in je ta druga verzija bila potem ponovno dana še enkrat v javno razgrnitev. Tako da se je temu sledilo in potem ni bilo več sprememb. Glede samega okoljevarstvenega dovoljenja je, sam postopek se je začel po uradni dolžnosti, ga je začelo ministrstvo za okolje, pardon, za okolje, podnebje in energijo, ki se je sedaj poimenovalo v Ministrstvo za okolje in prostor. Tukaj je bistveno povedati še, da šele s pravnomočnim spremenjenim okoljevarstvenim dovoljenjem začnejo za podjetja veljati spremenjene mejne vrednosti in pa pogoji obratovanja ter se začne tudi odšteti čas, ki je določen za izgradnjo naprav in ostalih sprememb. Na tem mestu bi se seveda zahvalil celotni civilni družbi, ki je vložila predlog zakona v državni zbor vsem političnim strankam, ki so zakon podprle, je pa na nas, torej na lokalni skupnosti, na prebivalcih, na podjetju, da pridemo do končnega rezultata, ko se bodo strožje mejne vrednosti tudi realizirale oziroma začele upoštevati. Za to je bistveno pravnomočno okoljevarstveno dovoljenje, da razložim to terminologijo, kaj pomeni beseda pravnomočno, in sicer, ko organ, torej ministrstvo izda odločbo, je čas za možnost pritožbe oziroma tožbe. V kolikor stranke, ki imajo pravni interes, tega ne izpodbijajo, postane odločba pravnomočna in s tem tudi ni več možnosti, da bi se zadeva spodbijala. Torej, kot sem že omenil, je bil postopek začel po uradni dolžnosti. Trenutno smo v fazi, ko je

okoljevarstveno dovoljenje v javni razgrnitvi. V tem času se lahko prijavijo stranski udeleženci, ki bi radi sodelovali v postopku, podajajo se tudi pripombe, ki jih lahko kdorkoli poda. Na tem mestu naj povem, da se bo tudi občina prijavila kot stranski udeleženec in podala nekatere pripombe, izboljšave na predlagano okoljevarstveno dovoljenje. Po javni razgrnitvi načeloma poteka usklajevanje prejetih komentarjev v javni razpravi in potem na podlagi razumevanja ministrstvo pripravi končno odločbo oziroma po medresorskem usklajevanju in izda odločbo. Sledi možnost tožbe oziroma izpodbijanja okoljevarstvenega dovoljenja in šele potem, ko se vse zadeve končajo, torej, če bi nekdo vložil tožbo šele po končani tožbi, postane okoljevarstveno dovoljenje pravnomočno, v tem času pa se izvajanje odločbe zadrži, kar pomeni, da strožje mejne vrednosti potencialno v tem času, če bi potekala tožba, ne veljajo. V samem okoljevarstvenem dovoljenju so tudi nekateri roki, torej recimo štiri leta, da se zgradijo čistilne naprave in tudi ti roki so vezani na pravnomočnost okoljevarstvenega dovoljenja. Torej, če nadaljujemo s tem, kaj ureja zakon ZVO-2A. Jaz se opravičujem, ker so stvari dokaj tehnične, ampak je pomembno je, da se stvari dovolj jasno razume, tako da vas prosim, poskušate biti zbrani. Mogoče boste potem kakšne stvari vprašali po predstavitvi. Torej, ključna zadeva pri Zakonu o varstvu okolja 2A, je zaostritev mejnih vrednosti, in sicer tako, da se je dodal sledeči odstavek: vlada z namenom zmanjševanja znatnega tveganja za zdravje ljudi in za okolje določi za naprave za sosežig odpadkov iz 110. člena tega zakona, mejne vrednosti misij najmanj tako strogo, kot so določene v zaključkih BAT za naprave za sosežig odpadkov, razen če zaključki BAT za naprave za sosežig odpadkov določajo strožje mejne vrednosti emisij. Bom poskušal razložiti, kaj ta odstavek pomeni. Namreč, v 110. členu so določene naprave, ki lahko povzročijo industrijsko onesnaženje večjega obsega in kot take jih pravzaprav naslavljajo različne evropske direktive, med drugim zanje veljajo zaključki BAT, to je v bistvu okrajšava za „Best available technologies“. Ker je to pravzaprav zavezujoč EU dokument in je del EU zakonodaje, v praksi to pomenijo minimalni standardi, ki naj bi se izpolnjevali za nek tip industrijske naprave, tako da so ti dokumenti različni za naprave za sežig odpadkov kakor za naprave za sosežig odpadkov. V preteklosti in pa v javnosti se je pogostokrat govorilo o izenačitvi mejnih vrednosti, vendar je bilo treba zakon napisati zato, ker se ta dva dokumenta tudi ne usklajujeta istočasno, je seveda možnost oziroma trenutno že obstajajo taki primeri, ko za naprave za sosežig odpadkov veljajo strožje mejne vrednosti emisij. To pomeni, da če bi mi šli striktno v izenačitev, bi pravzaprav na določenih področjih lahko škodili javnemu interesu. Prav tako je bilo potrebno, da zakon zdrži ustavno presojo oziroma ne pade pod težo pritožb. In je bilo nemogoče enačiti naprave z različnim namenom. Zato tukaj v zakonu govori jasno o mejnih vrednostih, ne pa da nek dokument za sosežig odpadkov velja tudi za naprave za sosežig odpadkov, torej se govori samo o mejnih vrednostih, ne pa tudi vseh konkretiziranih ukrepov, ker tudi sami konkretni ukrepi niso možni v vseh tipih naprav. Stavek, odstavek je kompleksen, omogoča pa, da pride do zaostrovanja mejnih vrednosti na način, ki naj se ne bi, ki naj bi zdržal, torej neko spodbijanje. To je prvi primer v Evropi, ko se v bistvu z namenom zmanjšanja znatnega tveganja za zdravje ljudi uvaja koncept, da bi se moralo glede emisij podobno obravnavati tako naprave za sosežig odpadkov kakor sežigalnice. Mogoče tukaj na kratko pa tudi za diskusijo, pogosto krat se uporablja terminologija, sežigalnica, uradno je to naprava za sežig odpadkov. Cementarna, ki sosežiga odpadke, je pa naprava za sosežig odpadkov in tudi sosežigalnice so v javnosti, pravzaprav so naprave za sosežig odpadkov. Poleg zaostritev mejnih vrednosti se povečuje tudi pogostost sporočanja. Uvaja se telemetrično poročanje, torej poročanje meritev v realnem času, ki se morajo pošiljati ministrstvu. Ta del zakonodaje velja za vse industrijske naprave. S tem smo za celo Slovenijo občutno izboljšali preglednost in transparentnost meritev ter omogočili tudi boljši nadzor nad podjetji in upamo tudi posledično, če bodo ta podjetja skupaj z nevladniki uspela ta mehanizem uporabiti tudi za povečanje medsebojnega zaupanja med deležniki, državo, lokalno skupnostjo, podjetji in nevladniki. Naslednja ključna točka je obratovalni monitoring za naprave za sosežig, vsaj tako pogosto kot za sežigalnice, torej naprave za sežig odpadkov. Vlada tudi predpiše, lahko predpiše obratovalni monitoring za izpuste glede na največji prostorninski ali masni pretok. Podobno kakor pri samih mejnih vrednostih emisij so bili tudi različni pogoji, kaj se vse nadzira, kaj se meri, kaj se nadzoruje. Vemo, da imajo različni obrati lahko velike izpuste pa ti izpusti v preteklosti niso imeli nekih meritev in je bila tukaj dana možnost, da lahko vlada glede na največji prostorninski pretok, masni pretok, lahko določi dodatni monitoring, torej meritve, predpisane meritve. Torej zdaj o emisijah in mejnih vrednostih. Emisija je koncentracija na viru, torej govorimo o koncentraciji onesnaževal na dimniku oziroma v primeru vode na iztoku, medtem ko imisija je pravzaprav koncentracija onesnaževal, potem ko se emisije razširijo na neko področje in se jih meri na samih oziroma na večjih različnih lokacijah. Mejne vrednosti seveda niso enake in se ne morejo neposredno primerjati in so določene z različnimi uredbami, po domače povedano eno so, je tudi

uredba naprave za sežig odpadkov, in naprava za sosežig odpadkov, medtem ko druga je recimo kvaliteta zunanjega zraka z mejnimi vrednostmi. Zakon, torej ZVO-2, sprejete uredbe in pravilnik, naslavlja emisije v zrak in vode. Torej, v bistvu ta sprejet zakon in posledično podzakonski akti naslavlja vse emisije tako v zrak in v vode. Je pa pomembno, da se poudari, da so mejne vrednosti samo v času normalnega delovanja, torej ne veljajo za zagone oziroma prehodna obdobja. Število zagonov in izpadov je odvisno tudi od izrednih dogodkov. Tako da, če gledamo v smislu rizika za prebivalce in okolje, emisije niso edina stvar, na katero je treba biti pozoren, prav tako pomembno so stabilno in varno delovanje cementarne oziroma katerekoli industrijske naprave in cilj je seveda zmanjšanje števila izrednih dogodkov. Tukaj mogoče bi sam na kratko omenil, da v primeru zagonov podjetje ne sme sosežigati odpadkov, tako da ne bi tukaj kdo narobe razumel, da se v tem času lahko sežigajo odpadki. Zdaj, kaj, kako so določene te mejne vrednosti? V tej predstavitvi se bomo predvsem osredotočili na emisije v zrak, torej govorimo o emisijah kot koncentracijah snovi, torej teže na kubični meter prostornine ob normiranih pogojih v nekem časovnem obdobju. Kaj pomenijo normirni pogoji? Pomembno je, seveda, če imamo temperaturo, če zadevo bolj segrejemo, se volumen, isti volumen razširi na večji volumen zraka. Enako velja s pritiskom. Če je en kubični meter pri enem pritisku, ga lahko stisnemo na manjši volumen z večjim pritiskom. Zato je pomembno, da se vse koncentracije, ki se izmerijo, preračunajo na iste parametre, zato da se lahko primerjajo med sabo. In marsikdo, kdorkoli bo šel gledat v dokumente, običajno piše: koncentracija recimo miligramov na Nm^3 , kar pomeni normiran kubični meter. Eden od ključnih parametrov pri normnih pogojih je vsebnost kisika. Namreč zato, da bi preprečili manipulacije, da bi se predstavljalo, da ima katerokoli podjetje manjše emisije s tem, da bi redčilo zrak, se zadeve preračunajo na točen procent kisika. V kolikor bi nekdo redčil svoje emisije, torej da bi dodajal svež zrak, se s tem dviguje tudi vsebnost kisika, zato se za zadevo vedno preračuna na enako vsebnost kisika. Ja, pod črto v praksi pa to pomeni, da so emisije določene, mejne vrednosti emisij so določene kot koncentracije in ne kot celokupne emisije. Torej ne skupna teža onesnaževal, ki je šla v zrak, kar v praksi pomeni, večji, kot je volumenski pretok na dimniku odvodniku, več je lahko izpuščenih onesnaževal v okolju. Zato je pogosto za okolje enako pomemben ali pa drugačen vidik problema, pomemben parameter celokupnih emisij, torej skupne teže onesnaževal, ki se izpušijo v okolju. Načeloma se primerja predvsem na letnem nivoju. Zdaj pa, mejne vrednosti se lahko tudi razlikujejo glede na časovno obdobje. Tukaj govorimo, običajno imamo najbolj pogosto letne, dnevne in pa polurne mejne vrednosti. Te vrednosti med sabo niso enake, ampak se med seboj razlikujejo. Kako se zdaj te polurne vrednosti oziroma te vrednosti računajo? Polurne emisijske vrednosti so pravzaprav izračunane iz povprečenja izmerjenih vrednosti, veljavnih izmerjenih vrednosti v obdobju 30 minut, torej od polne ure do pol, torej, bom vzel na primer od 10:00 do 10:30 in od 10:30 do 11:00. Od teh vrednosti povprečja se odšteje merilna negotovost. Merilna negotovost naj bi bila v praksi največja možna napaka merilnega sistema, torej sistema vseh merilnih naprav. Kot smo rekli, za to, da mi izračunamo samo emisijo, rabimo vedeti pritisk, rabimo vedeti vlago, rabimo vedeti vsebnost kisika, rabimo vedeti še ostale parametre. Vsaka naprava ima svojo merilno napako. Te merilne napake, bom odkrito povedal, so za nekatere elemente sploh zelo velike, so pa te merilne napake določene enako za vse industrijske naprave in so tudi določene v EU dokumentih oziroma EU direktivah. Torej, zakon ne more zdaj posegati v spreminjanje teh merilnih negotovosti. Je pa to nekaj, kar si vsekakor vsi želimo, da bi se to v prihodnje spremenilo oziroma zaostri. Tukaj so merilne negotovosti običajno okrog 20 %, za živo srebro celo 40 %. Torej, vsekakor si bi želeli, da se to v prihodnje tudi na nivoju Evropske unije spremeni. So pa zadeve tako zastavljene, da se vsa podjetja enako obravnavajo in s tega vidika morajo biti za to postavljeni tudi enaki pogoji. Če gremo potem naprej na dnevne emisijske vrednosti, so to, je povprečje 24 ur polnih emisijskih vrednosti, ki se začne od polnoči do polnoči, torej ne govorimo o tekočih 24 urah, torej od vsake ure, 24 ur nazaj, ampak od polnoči do polnoči. To je tudi neka zadeva, ki bi jo bilo mogoče bolj smiselno nasloviti, ampak že spet, to je stvar samih merilnih sistemov oziroma drugih zakonodaj in jih zakon ni naslavljal. Sledijo letne emisijske vrednosti. Še to, to povprečje se računa iz veljavnih polurnih emisijskih vrednosti. Letne emisijske vrednosti so pa izračunane iz veljavnih dnevni vrednosti, torej ko naprava ne obratuje, to niso veljavne vrednosti oziroma teh vrednosti ni, torej se letne emisijske vrednosti izračunavajo samo v času, ko naprava obratuje. Torej, v bistvu, če so neke letne mejne vrednosti postavljene, to ne pomeni, da se preprosto celokupne emisije razdelijo na 12 mesecev, ampak samo za obdobje, ko naprava deluje. So pa te letne emisijske vrednosti več ali manj kot dodatne varovalke in bomo tudi nek primer konkretno potem danes obravnavali. Zdaj pa, preden gremo na neke primerjave emisij sežigalnic in sosežigalnic, tukaj je okrajšava. Mejne vrednosti za sežigalnice in naprave za sosežig so določene pri različnih normnih pogojih. To pomeni, tukaj predvsem se

razlikuje vsebnost kisika. V primeru sežigalnic se vse vrednosti preračunajo na 11 % vsebnosti kisika, medtem ko se pri cementarnah preračunajo na 10 % kisika. Ob enakih številkah, torej, če bi imeli 20/20, pomeni, da je pri 10-ih procentih kisika, je manj razredčen zrak in so strožje mejne vrednosti, kakor veljajo v primeru za sežigalnice, in to je približno za 9 %. Lahko bi zadevo obrnili, pa bi rekli, da imajo sežigalnice 10 % manj strožje vrednosti. Ampak samo za občutek, da boste potem tudi razumeli številke naprej. Zato da so številke med seboj med seboj primerljive, so vse vrednosti v tej prezentaciji preračunane na 10-procentno vsebnost kisika, torej v bistvu trenutno obravnavanje cementarne bi bilo to bolj smotno. Mejne vrednosti v okoljevarstvenih dovoljenjih izhajajo iz direktiv, EU direktiv, zaključkov v BAT, izhajajo tudi iz uredb za sežigalnice in naprave za sosežig odpadkov. Cementarne, ki ne sosežigajo odpadkov, imajo drugačne mejne vrednosti, ki so manj stroge kot pri cementarnah, ki sosežigajo odpadke. Zato, ker velja različna uredba oziroma direktiva za ti dve napravi oziroma pač način obratovanja. V okoljevarstvenem dovoljenju so lahko določene izjeme, in to je ena od ključnih zadev, ki se je bomo danes tudi dotaknili oziroma jo obravnavali, in sicer izjeme. Izjeme prihajajo iz evropskih direktiv in so omogočene za vse naprave. Slovenija je morala evropske oziroma mora še zmeraj evropske direktive prenesti v svojo zakonodajo in je to tudi naredila s tem, ko je prenesla vse te zadeve v krovne zakone: Zakon o varstvu okolja 1 in nasledniku, Zakon o varstvu okolja 2. Govorimo pa za izjeme, ki lahko povzročijo onesnaženje večjega obsega in so določene v 110. členu ZVO-2. Zakon, ki je naslavljal zaostritev mejnih vrednosti za naprave za sosežig, torej ZVO-2, ne naslavlja izjem, ki so bile omogočene na osnovi EU direktiv, in jih tudi ne bi mogel, ker so v zakonodajni hierarhiji EU direktive nad slovensko zakonodajo. Če bi zakon tako onemogočal izjeme, bi bil v nasprotju z EU direktivo in bi kot tak lahko hitro padel. Že v preteklosti so se dovoljevale izjeme v okoljevarstvenih dovoljenjih. Okoljevarstvena dovoljenja pa so bila časovno neomejena, tukaj je zdaj zelo pomembno, da se to razume, da so okoljevarstvena dovoljenja časovno neomejena in s tem so bila časovno neomejene tudi izjeme, ki so bile podeljene. Sprejeti zakon ZVO-2 in posledično tudi uredba in ostali podzakonski akti, ne uvajata nobenih novih izjem, ki bi podjetju, kateremukoli podjetju, omogočila delovanje pod manj strožjimi merili. Tako da moramo razumeti, kaj je zakonodajna podlaga za uveljavljanje izjem. V sami uredbi pa so bile spremembe, ki služijo lahko tudi kot dodatne varovalke. V cementarne, ki sosežigajo odpadke, spremenjena uredba in pravilnik o meritvah uvajata tudi sledeče spremembe: letno mejno vrednost za celokupni organski ogljik, angleško okrajšava TOC, letno mejno vrednost za živo srebro, HG, trajno merjenje za živo srebro, v preteklosti se je to izvajalo le občasno, torej običajno dvakrat letno, polurne mejne vrednosti, odpravlja pa se časovno neomejene izjeme. Povedal bi, da sta obe letni mejni vrednosti za živo srebro in TOC strožji, kot je lahko dovoljeno sežigalnicam. Letne mejne vrednosti se računajo samo seveda, še enkrat, v času delovanja naprave. Zdaj pa gremo na konkretno okoljevarstveno dovoljenje, ki je v javni razgrnitvi. Podjetje Alpacem Cement je zaprosilo za pet izjem dnevnih mejnih vrednosti, in sicer za skupni organski ogljik, živo srebro, dušikove okside, amoniak in ogljikov monoksid. Na nivoju celoletnih skupnih emisij ima podjetje pri 20 od 23 onesnaževal postavljene strožje mejne vrednosti, kot je najvišja meja pri obstoječih sežigalnicah. Tukaj bi vseeno postavil zadevo v kontekst, da sežigalnice imajo razpon mejnih vrednosti, ki je različen med sežigalnicami, ki že obstajajo, in novimi sežigalnicami. Torej, tukaj govorimo o višji vrednosti pri obstoječih sežigalnicah. Izjeme so tudi časovno omejene na največ 10 let oziroma govorimo, da do naslednjč, ko se preverja utemeljenost in upravičenost izjem, lahko tudi zaradi drugih sprememb ali zakonodajnih in tako naprej. V praksi to pomeni, da mora podjetje redno dokazovati upravičenost izjem, torej niso časovno neomejene, kakor je zdaj, ko bi lahko bilo tudi 20, 30 let teoretično. Preidimo na konkretno, kaj teh pet izjem pomeni. Prvo bi, bomo obravnavali živo srebro. Izjema, za katero je zaprosilo podjetje, je za dnevno vrednost, je postavljena za 0,03 mg na kubični meter. Postavljena je letna vrednost, ki je strožja od, kar je lahko določeno pri sežigalnicah, in namesto občasnega merjenja dvakrat letno, je sedaj določeno trajno merjenje. Torej, tukaj imamo preglednico, torej eno tabelo, ki bo podobna tudi za ostala onesnaževala, in sicer imamo v prvi koloni trenutno okoljevarstveno dovoljenje, v drugi imamo vrednosti, ki veljajo za obdobje 10 let oziroma, dokler veljajo izjeme. Trenutne vrednosti sežigalnic, preračunane na 10 procentno vsebnost kisika in pa cementarne brez sosežiga. Z barvami je označeno rdeče, kar je občutno slabše od vrednosti za sežigalnice. Neka vmesna rdeča je pač slabše, zeleno pomeni boljše, to bo neka taka trajna barvna shema tudi v prihodnjih tabelah. Prvo, če gremo na dnevno mejno vrednost za primer živega srebra ni bila določena, ker tudi ni bilo merjenja. Živo srebro je imelo mejno vrednost samo v merilnem obdobju, ki je bilo nekaj ur, dvakrat letno, in se je na podlagi tega izračunala ocena emisij, celoletnih emisij živega srebra v zrak. Tukaj je bistveno, da razumemo, da se je zdaj občasno merjenje zamenjalo za trajno. To pomeni da imamo več meritev, s tem posledično tudi dosti boljše

in realnejšo oceno celoletnih emisij v zrak. Potem imamo tukaj letno mejno vrednost, ki je trenutno v praksi preračunana za trenutni OVD iz vrednosti za občasno merjenje, to je 0,05 mg na kubični meter, ki je po novem zdaj 0,02 mg na kubični meter. Tukaj vidimo, da je ta vrednost strožja, kakor jo imajo lahko določene sežigalnice. Trenutna, če bi pa cementarna ne sosežigala odpadkov, je pa dovoljena 0,03, kar je tudi slabše od trenutne letne mejne vrednosti v okoljevarstvenem dovoljenju v javni razpravi. Torej, gre za bistveno izboljšavo glede na trenutno stanje, še posebej zaradi trajnega merjenja in pa določenih dnevnih mejnih vrednosti. Kar pomeni v naravi, da če recimo en dan podjetje pride blizu dnevne mejne vrednosti, mora zaradi letne mejne vrednosti potem v nekaterih prihodnjih dneh imeti nižje od letne mejne vrednosti, da statistično preide v okvire letne mejne vrednosti. S tem pravzaprav pomeni, da se dnevno nihanje živega srebra zelo omeji, hkrati se pa statistično zagotavlja, da so celokupne emisije na nivoju sežigalnic. Torej, če gremo na celokupni organski ogljik, torej TOC, je bila zaprošena izjema za dnevno vrednost 12 mg na kubični meter. Prav tako je v primeru TOC-ov v predlaganem okoljevarstvenem dovoljenju določena letna mejna vrednost, ki je strožja od sežigalnic. To bomo videli v tabeli, in sicer je za sežigalnice lahko določena do 11, medtem ko v okoljevarstvenem dovoljenju je to 10. Bistveno tukaj je, da se v spremenjenem okoljevarstvenem dovoljenju uvaja polurne vrednosti, ki prej niso bile definirane. Torej, če tabelo primerjamo predvsem s trenutnim okoljevarstvenim dovoljenjem, polne mejne vrednosti niso določene. Tudi dnevne mejne vrednosti so trenutno določene pri 50, kar je občutno več, kakor je bilo ob samem predlogu, ko je bilo 12, 11 pa je za sežigalnice. Letna mejna vrednost, seveda izračunana iz dnevne mejne vrednosti, je pri trenutnem OVD 50 mg na kubični meter, medtem ko je s spremenjenim okoljevarstvenem dovoljenju pravzaprav petkrat nižja, določena pri 10. Merjenje je bilo pa je bilo že prej za vse tipe naprave določeno kot trajno. Tukaj bi rad opozoril na eno od zadev, in sicer cementarne brez sosežiga odpadkov imajo vrednosti določene tako kot veljajo v trenutnem okoljevarstvenem dovoljenju, torej že spet gre za bistveno izboljšavo glede na trenutno stanje. Nova mejna vrednost je štirikrat nižja od obstoječe, torej govorimo dnevna in kljub zaproseni izjemi, so letne dopustne emisije še vedno določene strožje, kot bi lahko veljale za sežigalnice. Sledimo z ogljikovim monoksidom. Zaprošena izjema za dnevno vrednost je bila 100 mg na kubični meter. Tukaj je res ključno, da se zavedamo, da dnevne vrednosti in polne vrednosti v trenutnem okoljevarstvenem dovoljenju sploh niso bile določene za ogljikov monoksid. Ogljikov monoksid je tudi bistven indikator nepopolnega izgorevanja in posledično tudi stabilnosti in pravilnega obratovanja vseh peči, in tudi cementarne, zato je ta parameter ključen, tudi za spremljanje v primerih izrednih dogodkov oziroma neželenih emisij pri vseh obratih. Torej, če že spet pogledamo tabelo bomo opazili, da polurne mejne vrednosti so sedaj določene, prej niso bile, tudi niso določene za cementarne brez sosežiga. Pri dnevnih mejnih vrednosti vidimo, da tako za cementarne s sosežigom in brez sosežiga še vedno niso določene. V primeru trenutnega novega okoljevarstvenega dovoljenja je to 100, medtem ko za sežigalnice velja 55. Pri merjenju tukaj ni razlik, povsod se ogljikov monoksid meri trajno. Gre za bistveno izboljšav glede na trenutno stanje. Mejne vrednosti prej sploh niso bile določene. Gre za izboljšavo, ki nekajkrat zniža tudi dejanske izpuste. Namreč sami izpusti ogljikovega monoksida so pri cementarnah lahko precej visoki. Tako da tukaj gre lahko, bo šlo za nekajkratno znižanje dejanskih izpustov. Polurne mejne vrednosti so pa bistvene za nadzor nad pravilnim delovanjem naprave in tudi omogočajo, potem, saj bomo videli, določena ukrepanja iz tega naslova. Potem imamo amoniak. Tukaj je bila zaprošena izjema za dnevno vrednost 30 mg na kubični meter. Že spet, pred tem polurne vrednosti niso bile določene, sedaj so v tem okoljevarstvenem dovoljenju določene. Pri tem onesnaževalu amoniaka gre v praksi za največje odstopanje od nekih vrednosti, ki veljajo lahko za sežigalnice, vendar gre še zmeraj za izboljšanje od trenutnega okoljevarstvenega dovoljenja oziroma kakor bi veljale za cementarne brez sosežiga odpadkov. Torej, po trenutnem okoljevarstvenem dovoljenju je mejna vrednost 50, ki naj bi se v popravljenem okoljevarstvenem dovoljenju znižala na 30. Kljub zahtevani izjemi gre še vedno za izboljšavo glede na trenutno stanje. Bistvena izboljšava je pa predvsem uvedba polurnih mejnih vrednosti, ki jih prej ni bilo in omogoča natančnejši nadzor. Prehajamo na dušikove okside. Torej to je zadnja zaprošena izjema, in sicer je bila zaprošena izjema za dnevno vrednost 200 mg na kubični meter. Določenih polurnih vrednosti, tako kot pri ostalih parametrih, ni bilo. Sedaj so. Tukaj lahko primerjamo že spet dnevno vrednost, ki je bila, ki je trenutno pri okoljevarstvenem dovoljenju 500, le-ta se zniža na 200, za sežigalnice je pa lahko do 165. Tudi tukaj vidimo, da so dnevne mejne vrednosti za cementarne brez sosežiga pravzaprav enake ali višje. Tudi pri tem parametru gre za bistveno izboljšavo glede na trenutno stanje. Dejanske emisije bi se lahko razpolovile, saj sama cementarna presega, dosega dokaj visoke vrednosti in bi se lahko dejanske emisije bistveno zmanjšale. En zanimiv vidik je tudi, da imajo dušikovi oksidi vonj, zato v kombinaciji z višjim

dimnikom, ki je predviden v okoljevarstvenem dovoljenju, bi lahko vplivalo tudi na zaznavanje teh vonjav, torej manjše koncentracije, bolj razpršene oziroma višje od naselij, bližnjih hiš, tako bom rekel. Tukaj sam naslavljam, da to ni smrad zaradi odpadkov, ki je pač druga problematika. Sledijo zadeve, kar se tiče okvare linij in merilnih ali čistilnih naprav. V uredbi je zapisano in je bilo tudi v preteklosti že zapisano, da naprava ne sme neprekinjeno sežigati odpadkov več kot 4 ure, kadar so mejne vrednosti emisij presežene ali v primeru motenj merilnih in čistilnih naprav. Mi smo kot občina in tudi društvo je večkrat opozarjalo na preseganje polurnih mejnih vrednosti, kjer je bil zaključek odgovor inšpekcije, da mejne vrednosti za cementarne in naprave za sosežig niso določene. Torej, so vsi ti razni členi, ki naslavlja prekinitev sosežiga odpadkov pod temi pogoji, s stališča inšpekcije, se jih ni dalo upravičiti oziroma so brezpredmetne, ker ni zakonske podlage v temu. Zato je uvedba polurnih mejnih vrednosti bistvena, ker s tem postanejo določeni členi same uredbe, ki naslavlja delovanje in sosežig odpadkov v primeru raznih okvar merilnih sistemov čistilnih naprav, da se to ukrepanje tudi dejansko izvede. Inšpekcija ima potem inštrumente, da lahko ugotovi nepravilnosti. Želimo si vsi, da do tega ne bi prihajalo in računam, da ne bo oziroma da se bo storilo vse, vendar je za nas prebivalce predvsem pomembno, da znamo zadeve tudi preveriti in v primeru kršitev tudi ukrepat, zato je, so polurne mejne vrednosti ključne, zato da postanejo določeni ključni členi, predvsem v primeru nenamernih izpustov emisij, v praksi veljavni. Po drugi strani pa nadzor nad polurnimi vrednostmi pomeni tudi boljši nadzor nad obratovanjem naprave, predvsem v primeru ogljikovega monoksida in nekaterih ključnih parametrov, bolj nadzorovano delovanje naprave, boljše obvladovanje emisij posledično pomeni tudi zmanjšanje izrednih dogodkov, kar pa je tudi ena od ključnih skrbi prebivalcev in področij, kjer si želimo vsi izboljšav. V novem okoljevarstvenem dovoljenju so za cementarne določene dve različni polurni mejni vrednosti, in sicer ene, ki se jih ne sme presegati sploh, torej 100 % časa, in druge strožje, ki se jih ne sme presegati 97 % časa. In v primeru okvar oziroma teh členov uredbe je eksplicitno navedeno, uporabljajo te strožje mejne vrednosti tako, da ti členi postanejo smiselni in se lahko smiselno interpretirajo. S temi spremembami, torej govorimo o polurnih vrednostih, ima podjetje bolj jasno določene cilje in omejitve, ki jih mora doseči in s tem upamo, da bo tudi nadzor in obratovanje nad napravo boljši. In po drugi strani imajo prebivalstvo in lokalna skupnost možnost ukrepanja, predvsem pa v kombinaciji s trajnim merjenjem in poročanjem tudi možnost neodvisnega izračuna in preverjanja, kar je osnova za vzpostavitev kakršnegakoli medsebojnega zaupanja. Polurne mejne vrednosti niso zapisane v zaključkih BAT, ampak v referenčnih dokumentih. Torej, je pravna osnova nekoliko drugačna. Sama država lahko na podlagi EU pogodbe in direktiv določi strožje mejne vrednosti, če presodi, da so za to potrebni pogoji izpolnjeni. Zdaj pa se bom dotaknil okoljevarstvenega dovoljenja in pa samega spodbijanja. Poleg nevladnikov in pa drugih, neprivat, torej ne podjetij, lahko okoljevarstveno dovoljenje spodbija samo tisti, ki ima za to pravni interes. V našem primeru je podjetje Alpacem Cement edina cementarna v Sloveniji in kot taka edina, ki lahko spodbija oziroma toži glede okoljevarstvenega dovoljenja. Če se temu, če tega ne stori, potem so hitrejša in tudi okoljevarstveno dovoljenje postane pravnomočno in podjetje lahko začne z izboljšavami oziroma pripravami za izgradnjo novih čistilnih naprav. Polurne mejne vrednosti, kot sem omenil, pa tudi pomenijo, da bo lahko inšpekcija ukrepala. Ne bo ji potrebno obiskati podjetja, ampak bo vse te vrednosti že imela na ministrstvu. Tega se bo dotaknil malo kasneje tudi v samem, glede meritev, no, ki so naslednje. In sicer, pri meritvah in poročanju, kot sem že omenil, je bistvena sprememba trajno merjenje živega srebra. Torej, ne govorimo več o par ur dvakrat letno, ampak ves čas obratovanja. Prav tako se morajo pošiljati vse meritve in pa spremeni podatki, ki so potrebni za izračun emisij. Telemetrično to pomeni, ob nastanku se morajo takoj poslati, torej v roku ene minute na ministrstvo, kjer se tudi shranjujejo. S tem so meritve informacija javnega značaja in jih lahko kdorkoli zahteva in tudi neodvisno preveri. V pravilniku je določeno tudi, da se lahko uvedejo tudi meritve za večje odvodnike glede na največji volumenski ali mastni pretok. V spremenjenem okoljevarstvenem dovoljenju se dodajo merjenje, mislim za en izpust CSR29, poročila pa se morajo pošiljati tudi občini. Na koncu sem pripravil nek pregled med starimi in novimi vrednostmi v okoljevarstvenem dovoljenju. Ne bom še enkrat ponavljal, da prej polurne vrednosti niso bile določene, zdaj so določene v praksi za vse, skoraj za vse elemente, tako da imate pred sabo predvsem tabelo dnevni mejnih vrednosti. Torej, prvi stolpec je trenutno okoljevarstveno dovoljenje in potem drugi stolpec je, kar je v trenutnem okoljevarstvenem dovoljenju, torej za 10 let, z spremembami, ki jih je zaprosilo podjetje. Zadeva je razdeljena med snovi, ki se merijo s trajnimi meritvami, in nekatere spojine, ki se merijo oziroma skupine onesnaževal, ki se merijo za občasnimi meritvami. Kot boste opazili, razen v dveh primerih, torej fluora in njegovih spojin ter benzena, so vse vrednosti nižje od trenutnega okoljevarstvenega dovoljenja, tako da se lahko tudi pol vrnemo na to tabelo v času diskusije. Jaz bi samo naredil še en

zaključek. Spremembe okoljevarstvenega dovoljenja prinašajo ključne in bistvene izboljšave za prebivalce na področju emisij v zrak, meritev in obratovalnega monitoringa in nadzora ter omejitev obratovanja ob izrednih dogodkih. Zakon in posledično okoljevarstveno dovoljenje pa ne rešuje vseh problemov, vendar postavlja nove temelje za nadaljnje izboljšave. Šele s pravnomočnostjo spremenjenega okoljevarstvenega dovoljenja bodo omejitve stopile v veljavo, do pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja obstajajo tudi večje možnosti, da lahko pride do zakonodajnih sprememb ali na nivoju Evropske unije ali nacionalne zakonodaje, ki bi lahko postopke vrnila na začetek. Osebnostno so mnenja, da si želimo čimprej izboljšanje dejanskih emisij in ključni cilj, ki ga zasledujemo, je nižanje celokupnih emisij v okolje in pa boljše, varnejše delovanje in manj izrednih dogodkov v cementarni. Torej, to je ta malce mogoče dolga prezentacija. Je pa pomembno, da si vsebinsko predstavljate. Mi smo zaprosili, da bi zadevo prišel predstaviti nekdo s strani Ministrstva za okolje in prostor, vendar smo dobili odgovor, da ne bodo pojasnjevali oziroma jim ni potrebno pojasnjevati zadev v času javne razgrnitve oziroma postopka. Zaprosili smo tudi inšpekcijo, ki se je tudi opravičila, da ne bo razlagala zadev, zato sem pač pripravil to prezentacijo. Odprl bo razpravo. Tukaj so tudi predstavniki podjetja. Prosil jim bom, če bo kakšno relevantno vprašanje, da lahko podajo dodatna pojasnila. Bi pa prosil, da se omejimo mogoče na eno vprašanje, temo, pa to sproti obdelamo. Večkrat bom dal možnost besede komu, kakor da nekdo pove dolg, veliko stvari pa potem skačemo, se je težje zbrati.

Po končani predstavitvi je župan odprl razpravo, v katero so se prijavili naslednji svetniki: David Križnič, Mateja Sattler, Anton Bolterstein Leskovar, Anastazija Makorič Bevčar, Vladimir Kolmančič, Ermin Hvalica in Miha Čargo.

Svetnik David Križnič:

"Ker smo rekli, da lahko večkrat dobimo besedo. Prvo vprašanje: ali bo tovarna Alpacem izpodbijala ta OVD, ali se ga bo pustilo pač, da bo šlo tako, kot je predstavljeno, v obravnavo in pa v izvajanje?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Zdaj, mi te mejne vrednosti, ki jih prinaša dovoljenje in tudi dodatne, bolj precizne zahteve, tako kot je župan povedal, mi se s tem strinjamo in na to, če bo to ostalo v končnem besedilu, se ne bomo pritožili. Bomo pa v tej javni razgrnitvi opozorili na nekaj točk, kjer se nam zdi, da bi lahko z izboljšanjem besedila postale stvari bolj jasne. Se pa ne dotikajo števil, ki so bile prej predstavljene."

Župan Miha Stegel:

"Glede česa pa, mislite, podatkov?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Več je stvari, kjer se nam zdi, da mogoče lahko z izboljšanjem besedila naredimo stvari bolj jasne skozi te določbe. Se pa ne dotikajo mejnih vrednosti in teh števil, ki so bile danes predstavljene."

Svetnik David Križnič:

"Ker so drugi bolj čakali. Sem rekel, še eno vprašanje me zanima. Mi zdaj, kar smo tukaj, bi rekel četrto leto, jaz se, kolikor se spomnim, mi smo dobili edino izpise za temperaturo. Nisem nikoli niti zaznal niti vedel, da so te trajne meritve določenih vplivov bile izvedene in tudi nikoli nisem videl, kaj so te meritve pokazale. Mene zanima to. Vem, da ste vi imeli koncesijo za merjenje vaših izpustov. Zdaj, ob tem novem OVD-ju, kdo bo imel koncesijo meritev, ali bodo to neodvisne meritve, kdo bo te instrumente nadziral in pa, kdo bo to poročal naprej? A bo to podjetje Alpacem ali bo to nek zunanji izvajalec?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Ja, že zdaj je v bistvu tako, da je lastnik teh merilnih inštrumentov podjetje, kot povsod drugod, tudi v Evropi. Je pa za kalibracijo in nadzor delovanja teh inštrumentov in tudi za končna poročila zadolžena pooblaščen inštitucija, in to se tudi s tem ne spreminja. Res pa, da v tem pravilniku se uvaja cel kup drugih, bolj preciznih določil, kako je potrebno s temi meritvami upravljati, in dodatno, kar je mogoče, ker ti podatki so že do zdaj tudi šli na Arso oziroma na ministrstvo, vendar v obliki nekaterih zaključenih poročil. Zdaj, s to novo zakonodajo, in to se ne tiče samo podjetja Alpacem, ampak vseh podjetij, ki imamo trajne meritve, se pa uvaja tako imenovano telemetrično poročanje, kar pomeni, da bo zagotovljen prenos podatkov iz merilnih naprav na ministrstvo v realnem času. Ne izvaja zmeraj pooblaščen inštitucija, ki skrbi za pravilnost izvedbe meritev. Je pa zmeraj tako, da inštrumente, ki morajo biti skladni s standardom, in potem ta inštitucija tudi preverja, da dejansko ustrezajo tem standardom oziroma pač ustreznim pogojem, ki so predpisani za te inštrumente, te pa nadzira oziroma izvaja pooblaščen inštitucija, ki je pod nadzorom ministrstva."

Župan Miha Stegel:

"Smem vprašati, tukaj mislim, da gre za akreditirano institucijo, misli, da imate NLZOH v vašem primeru?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Ja, tako je. Mora imeti akreditacijo in biti usposobljena, izkazovati usposobljenost, v našem primeru gre za NLZOH, drugače pa so tudi druge institucije, par je teh institucij v Sloveniji, ki to izvajajo."

Župan Miha Stegel:

"Jaz bi samo dodal še glede tega pravilnika. V pravilniku v prvih meritvah o obratovalnem monitoringu je določeno telemetrično poročanje. Samo ministrstvo oziroma Arso bi lahko iz teh meritev dejansko sam izračunaval mejne vrednosti in sproti preverjal skladnost obratovanja naprave. S tem bi se v bistvu preverjanje preneslo na nasprotno preverjanje in pa takojšnjo ukrepanje s strani države. To je v bistvu še en nivo več, ki se bo verjetno realiziral v prihodnjih letih in bo pač poskus ministrstva za vzpostavitev nekega zaupanja med različnimi deležniki. Kar je zanimivo pri temu pravilniku, je tudi to, da sicer s prihodnjim obdobjem, mislim, da treh let, se uvaja, da morajo vsi uvesti nov sistem shranjevanja meritev oziroma sistema za evalvacijo meritev, ki tudi preprečuje spremembo opravljenih meritev, torej da zagotavlja ohranjanje sistema, kar je dodatno neka varovalka pri temu."

Svetnica Mateja Sattler:

"Repliko bi imela na prvo vprašanje, in sicer je bilo vprašanje, če bo Alpacem izpodbijal odločbo v smislu vsebinske, se pravi, prej ste rekli, da ne boste vrednosti, ampak da boste pač vsebinsko, da boste predlagali izboljšave oziroma drugačno besedilo. Me zanima, v kakšni smeri, kaj boste predlagali, kaj bo podjetje predlagalo?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Naš namen ni izpodbijati odločbe. V tej razgrnitvi oziroma dokler je pa postopek odprt, pa kot stranka tam, kjer vidimo, da stvari mogoče niso toliko jasno napisane, še vedno pa vse v okviru uredbe in zakona, tak kot je predlagan, bomo predlagali nekaj izboljšav. Če bodo ostale te vrednosti, ki smo jih zdaj slišali v tem OVD-ju, in ne bo nečesa, kar danes ne vemo, ki bi lahko prišlo v dovoljenje, ampak danes tega ne vem, potem mi tej odločbi ne bomo oporekali. Saj sem povedal, jaz lahko govorim o besedilu, ki je danes razgrnjeno. To besedilo je za nas v redu. Predlagali bomo, da se na določenih točkah mogoče drugače zapiše, še zmeraj v duhu tega, kar ta uredba predpisuje oziroma zakonodaja. Ne bomo pa predlagali spremembe nobene od teh mejnih vrednosti, ki so bile danes, danes predstavljene."

Župan Miha Stegel:

"Torej, če vas prav razumem, govorimo, kaj, v nomotehničnih popravkih ali o popolnoma nekih novih elementih, ki jih boste predlagali?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Ne, v glavnem gre za nomotehnične popravke, če dam en primer, pri tem, kako se določa čas, ko lahko ta naprava, nova naprava, ta nov filter ne deluje, in tam je neka omejitev petih procentov. Tam bomo predlagali, da se tam sledi trenutni uredbi o nepremičnih virih, to je tak, bi rekel, malo bolj vsebinski, se pa ne dotika emisij oziroma mejnih vrednosti."

Svetnica Mateja Sattler:

"Se pravi, tam, kjer v bistvu, kjer je dikcija, ko naprava ne obratuje, če prav razumem?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Tam, kjer govori, to je zelo detajlno. Zadnji del tega dovoljenja ni bil predstavljen. Mi bomo zato, da dosežemo te nove mejne vrednosti, moral postaviti en dodaten filter. Ta filter bo, ne bo enostaven filter, ampak zelo kompleksna naprava, in pri tej napravi se lahko tudi zgodi, da pač ne deluje z nekega razloga, in zdaj, vse ureditve, kjer take naprave so v okoljevarstvenih dovoljenjih, vključno z uredbo nepremičnih virov onesnaževanja, je predvideno, da ta naprava je še zmeraj skladna, če ne deluje do 5 % časa. Takrat sicer mi potem moramo reagirati, preiti na klasična goriva, ampak to možnost oziroma ta primer je noter tudi razložen in obdelan. In tukaj bomo samo predlagali bolj pravo ali pa bolj definicijo teh petih procentov, ki je bolj skladna z uredbo o nepremičnih virih onesnaževanja."

Župan Miha Stegel:

"Torej, gre v bistvu bolj natančno definiranje, kar je že v uredbi, v okoljevarstvenem dovoljenju?"

Svetnica Mateja Sattler:

"Kje bo stala ta naprava oziroma ta filter?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Ta filter bo stal od trenutnih filtrov dolvodno. Ja, tudi gradbeno dovoljenje za to je bilo že pridobljeno."

Svetnica Mateja Sattler:

"A je to tudi pač del, mislim, kako bi rekla, a se te dokumente, da videti tudi v sklopu te javne razgrnitve, ki je zdaj objavljena?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Po mojem bi se moglo dati videti, ampak ne vem, kaj je zdaj trenutno prav v fizični obliki razgrnjeno. Je pa to naprava, ki je med trenutnim filtrom, dolvodno med cesto, ki vodi v cementarno in železnico. To bo nov objekt."

Svetnica Mateja Sattler:

"Ali je to označeno v okviru te javne razgrnitve. Sprašujem za to, ker tudi sama ne vem, me zanima."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"V dovoljenju so označene parcele, kje naj bi ta naprava stalo. Ampak, kaj zdaj pa res prav taka plastična slika, da si človek zelo lepo predstavlja, pa ne vem. Je pa bilo to, ko se je pridobivalo gradbeno dovoljenje, je bila pa vsa dokumentacija na voljo."

Svetnica Mateja Sattler:

"Kdaj pa ste, kdaj pa je podjetje dobilo gradbeno dovoljenje?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Dovoljenje bilo pridobljeno v začetku tega leta."

Župan Miha Stegel:

"Občina je bila seznanjena z gradbenim dovoljenjem."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Jaz lahko povem, da skozi pridobivanje gradbenega dovoljenja se je preverilo, skladno s prostorskimi akti. To je bil del te preverbe. Pravim, da skozi pridobivanje gradbenega dovoljenja se je preverilo tudi skladnost s prostorskimi akti, to je bila pač del postopka, ki pri vsakem gradbenem dovoljenju teče. Tam smo se pač omejili na parceli, kjer je bila taka gradnja dopustna. In zato smo to gradbeno dovoljenje tudi pridobili. Je pa dejstvo, da mi brez okoljevarstvenega dovoljenja tudi ne moremo začeti gradnje tega objekta, ampak zato, da bi čim prej lahko pristopili k izvedbi, smo vzporedno peljali oba postopka, tako postopek za gradbeno dovoljenje kot postopek za okoljevarstveno dovoljenje, in v tem primeru je pač bilo gradbeno dovoljenje prej izdano."

Župan Miha Stegel:

"Bi tukaj samo razjasnil, da, ker so bili v preteklosti, torej v bistvu poskusi popravkov, tehničnih popravkov OPN-ja zaradi železniške proge, potem tudi nekaj vlog, je občina to zavrnila, tako da so se stvari umaknile izven, torej znotraj trenutnih parcel. Sam postopek pa je vodila upravna enota."

Svetnik Anton Bolterstein Leskovar:

"Mene pa zanima pri tem o OVD-ju, če bo sprejet, ko bo sprejet, kakšna je dinamika, časovnica podjetja Alpacem glede prvih posodobitev. A bo to v roku dveh, ne vem, petih let, ker tam sem videl, da je nekaj podaljšano na desetletno obdobje. Pa me zanima, kdaj bi se začela po pravnomočnosti OVD-ja ta dinamika posodobitve?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Ja, zdaj, kot sem rekel, mi smo cel projekt, ki je kar kompleksen, zato, ker moram povedat tudi to, da bo taka rešitev v cementarni postavljena prvič. Župan je prej povedal, da je tudi taka ureditev normativna v Sloveniji prvič in je drugje ni, in zato ti dobavitelji opreme niso imeli razvitih rešitev. In seveda smo morali mi potem pristopiti in skupaj s tistimi, ki so nekako najbolj napredni v tem, pri tej tehnologiji, dobiti neko ustrezno rešitev. In ker smo se tudi zavedali, da zaradi te kompleksnosti lahko stvari trajajo dolgo časa, smo čim več stvari naredili vzporedno in tudi zdaj smo ves čas, od začetka leta, neprestano v stiku s temi dobavitelji in pripravljamo dokumentacijo, inženiring, ki je nujna, zato da pristopimo k izgradnji. Na enem delu, recimo, na pripravi gradbenih del, ki so nujna za to, da postavimo te naprave, bomo pričeli že to jesen. Bomo poskušali izkoristiti maksimalno zimski remont, da naredimo tiste stvari, ki jih rabimo narediti v času zastoja. Vse ostale stvari bodo tekale med obratovanjem sistema. In v nekem optimističnem scenariju, to rečemo realistično optimističnem scenariju, bi mi to napravo dali v pogon v letu 2028, tako recimo, v dveh letih od tega, ko je to dovoljenje pravnomočno, takrat začnejo potem postopki končnega sklepanja pogodb z vsemi dobavitelji. Zaradi tega, ker so te naprave zahtevne, je tudi dobavni rok precej dolg. Narejeno bo pa tako, da ne bomo omejeni na priklop v času zimskega remonta, ampak bomo naredili neko predpripravo, tako da lahko tudi kasneje med letom, z nekim krajšim zastojem, to napravo

povežemo. Vse z namenom, da čim prej začnemo z obratovanjem in potem seveda v neki preizkusni dobi te naprave tudi dosežemo želene emisije."

Svetnik Anton Bolterstein Leskovar:

"Zanima me še to, recimo, ta oprema, bo to večinoma iz tujine, so zunanji dobavitelji, a se bo to kaj projektiralo v Sloveniji oziroma, ker vemo, da oprema za cementarno delo par podjetij v Evropi."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Večina tehnološke opreme bo prišla od zunaj. Projektiranje, recimo, teh gradbenih del teče v Sloveniji, ob podpori ekspertov iz tujine. In nekaj sklopov, sicer po načrtih tujih proizvajalcev, dobaviteljev ali pa, recimo, razvijalcev opreme, bo verjetno narejena tudi v Sloveniji, ampak pod nadzorom teh dobaviteljev."

Župan Miha Stegel:

"Lahko samo eno podvprašanje. Torej, v bistvu, naprava je že s projektirana, ali se bo šele začela projektirati?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Naprava je sprojektirana in v kolikor ne bo v tem okoljevarstvenem dovoljenju nekih sprememb, kar se tiče emisijskih vrednosti, potem lahko mi, čim dobimo pravnomočno dovoljenje, do konca sklenemo pogodbo. Ne moremo jo pa skleniti, dokler ni jasno, da so res to te vrednosti, je lahko še vedno neko odprto vprašanje. Na drugi strani je pa tudi čas na strani dobavitelja pomemben, ker, če se spremenijo recimo cene nekih surovin, bodo oni morali narediti rekalkulacijo, ampak v principu je vse sprojektirano, razen teh detajlov, ki jih moramo doreči v zadnji fazi, in potem lahko pristopimo k sklenitvi pogodbe in naročilu te opreme. Za gradbena dela, tam je pa stvar že toliko daleč, da lahko štartamo in začnemo tudi izvajati ta dela."

Svetnik David Križnič:

"Imam par kratkih vprašanj. Če sem prav razumel, taka naprava še ne obstaja, ni, da ste šli nekam pogledat in videli, da stvar deluje, je to nekaj, nekaj novega?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"V principu je tako, da neke podobne verzije, take naprave s temi glavnimi sklopi, so na različnih cementarnah že uvedene. Teh cementarn je, ne vem, 5, 6 v Evropi. Ta naprava bo pa zato, ker so zdaj te mejne vrednosti res toliko znižane, bo imela še dva dodatna sklopa, ki pa v cementarnah še niso uporabljena, so bili pa ti sklopi uporabljeni v nekih drugih industrijah, ampak ne v takem dizajnu. Tako da tehnologije same so bile preizkušene, ne v taki konfiguraciji in ne v celoti vsi ti sklopi v cementarnah."

Svetnik David Križnič:

"Ko bodo zagoni ali pa že zdaj pri sestavljanju, boste vi imeli vaše ljudi na izobraževanju, ko bodo potem prevzeli delovanje te naprave, ali bodo tudi oni v bistvu sodelovali pri upravljanju par let, in kaj bi to pomenilo, če stvar ne bo delovala?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Torej, naši ljudje so že zdaj v samem iskanju rešitve ves čas sodelovali. Tudi na koncu smo se odločili za enega dobavitelja, ki ima v Evropi največ referenc. Iskali smo tudi druge opcije, ki pa so bile bolj specializirane na neke posamezne parametre, niso pa zajele vsega obsega. Tako da mi že zdaj imamo ljudi, ki dejansko te tehnološke rešitve poznajo ali pa so bili ves čas zraven. Zdaj, v teh, recimo, dveh letih do zagona, seveda, je predvideno dodatno usposabljanje tudi tistih, ki, recimo, bodo potem na koncu kot operaterji upravljali to napravo, in običajno gre pri takih ali bolj kompleksnih napravah za to, da so v tisti fazi zagona, najprej same postavitve ali pa dokončne postavitve, so ljudje od teh podjetij, ki so nosilci tehnologije, ves čas prisotni, zato da nadzirajo izvedbo. In potem tudi med samim zagonom, do točke, ko je mogoče z nekim garancijskim preizkusom dokazati, da naprava dosega to, kar je v pogodbi dogovorjeno. Pogodba bo pa na tak način dogovorjena, da dobavitelj garantira funkcionalnost te naprave. In mi tudi iz izkušenj, ki so jih imeli drugi s tem dobaviteljem, pa tudi na nekih manjših sklopih smo mi že delali z njim, vemo, da ostanejo z naročnikom, dokler stvari niso zaključene in dokler."

Župan Miha Stegel:

"Lahko jaz eno kratko podvprašanje. Prej ste omenili remont, pa izgradnjo določenih stvari med remontom. Ali je uvedba te naprave vezana na zimski remont? Kako je to, kdaj pričakujete zagona, to je zdaj vezano na remont?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Torej, ene stvari moramo narediti v času, ko peč stoji, ne, ta priklop naprave, ker to se bo priklopilo za filtri za prah, in ta priklop mora biti narejen med remontom. Zato pa, da nismo pri samem zagonu vezani na zimsko obdobje, bomo mi izvedli nastavke za ta priklop in sprojektirali napravo na tak

način, da bomo potem na koncu, ob samem priklopu, rabili mogoče par dni do en dan časa, ko bo peč stala, in to je možno narediti pa potem tudi med letom."

Svetnica Anastazija Makorič Bevčar:

"Jaz pa bi rada vprašala naslednje – uporaba amoniaka. Kaj amoniak je? Zanima me, če lahko razložite, kaj je to „ammonija slip“? Zanima me, kaj v primeru nesreče, se pravi, če predstavite celotno pot od dobavitelja do samega dovoza v tovarno? Mislim, da, kar sem pogledala, tega načrta ni. Lahko se motim, me prosim, popravite. In v bistvu vidi se, da seveda, NO_x se bodo znižali, kar je seveda v redu. Kaj pa, če je amonijaka preveč ali pa, če je temperatura neustrezna? In v bistvu, kar jaz tukaj vidim, je to, da se bo uporabilo 25 procentno amonijakovo sol oziroma vodo, pardon, amoniakova sol gre skozi kamin lahko, in mene zanima sedaj, ali drži to, da bomo mi eno stvar, ki jo bomo znižali, se pravi, NO_x, povečali z drugo nevarnostjo, in to je z dovozom, potem tudi hranjenjem 100 kubičnih metrov amonijaka v fazi A, se pravi, v tej začetni fazi, kje bo faza B, mi boste lahko tudi razložil? Pa tudi, če mi razložite, kaj je faza 1 in faza 2. In vem, da ni to razprava, faza 2, zdaj trenutno, ampak vseeno me zanima? Pa tudi me zanima, če je v fazi 2 predvideno kakšno povečanje proizvodnje in tudi povečanje sežiga odpadkov? Tako da, najprej prosim, da tukaj vsem, jaz upam, da ste lahko videli, da zagotovo naš zrak tukaj ni kot v Bovcu. Človek, ki ima malo zdrave pameti, lahko ugotovi, kakšen zrak pravzaprav mi dihamo. Od 801 NO_x, zdaj smo prišli na 500 NO_x, nekoč bo 200, 250. Bog si ga vedi, če bomo še živi, ampak lahko ste videli, da zrak ni kot v Bovcu, ko ste večkrat to tudi radi povedali, samo toliko. In prosim za eno, ali se vam zdi, da smo mi s tem ustvarili nova tveganja. Zanima me, kako je s temi cisternami, kako je z vozniki, v glavnem, da ne bom predolga, mi boste vi povedal."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.

"Ja, hvala za to vprašanje, Anastazija. Jaz, če na začetku povem, da mi že nekaj let uporabljamo metodo, tako, imamo SNCR, katalitske redukcije dušikovih oksidov, zato da smo lahko znižali dušikove okside na to vrednost pod 500 mg ne na kubični meter. Ampak v tem primeru zdaj, do zdaj smo uporabljali raztopino sečnine. V obeh primerih, kadar mi uporabljamo ali sečnino ali amonijak, gre za to, da te, da se tudi sečnina v bistvu pretvori v amoniak v samem procesu in potem v kombinaciji z dušikovimi oksidi iz njih nastane dušik, ki je osnovna komponenta zraka, in to je v bistvu metoda te redukcije. Zdaj, to, kar bomo uvedli z novo napravo, bo to, da bomo dodali katalizator in bo ta redukcija bolj popolna, se pravi, zato bomo sposobni znižati dušikove okside še bolj nizko. In s to napravo, ki zdaj prihaja, se pravi, za ta dodaten filter, če hočemo dobiti tako učinkovitost na dušikovih oksidih, hkrati ostati z amoniakom pod vrednostmi, ki so v novem OVD-ju tudi nižje, rabimo preiti na dušik, čisto enostavno, zato ker je bolj reaktiven v samem procesu. Ammonia slip je tisti amoniak, ki ga uvedemo z namenom redukcije dušikovih oksidov v proces, ne zreagira in se potem pokaže kot emisija, dodatna emisija k naravnim emisijam. Zdaj, pri naših emisijah amoniaka, večji del ali pa, bi rekel, 90 % tega amoniaka prihaja iz surovine. Mi imamo tako surovino, da so določene substance v tej kamenini, ki pri segrevanju in mletju, predvsem surovine, izhajajo iz našega procesa. Zdaj, če se vrnem na to končno rešitev. Ko bomo imeli katalitsko redukcijo, bomo tudi ta amoniak delno lahko uporabili za redukcijo dušikovih oksidov in bomo zato lahko rabili manj tega dodatnega agenta. Dušikove okside bomo mi v dveh stopnjah zniževali. Trenutno zaganjamo ta SNCR z amoniakom in mislimo, da bomo lahko s tem bistveno zmanjšali emisije, ki jih imamo zdaj na dušikovih oksidih, že preden bomo postavili to končno napravo. Potem pa bomo ta isti sistem uporabili na novi napravi s katalizatorjem. Toliko samo, zakaj to delamo? Kaj je ammonia slip? Je manjši del tega dušika, ki pri nas izhaja, in pri amoniaku zaradi reaktivnosti se pričakuje, da je ta ammonia slip manjši kot pri sečnini, če sledimo isti končni emisiji dušikovih oksidov. Zdaj, kar se tiče varnosti amonijaka. Amoniak, v našem primeru raztopina, ki je nekaj nižja od 25 %, taka raztopina se uporablja v vseh napravah za redukcijo dušikovih oksidov, ne samo v cementarnah, tudi v sežigalnicah, toplotnah, povsod tam, kjer je ta potreba, in ima dve nevarni lastnosti, eno, da je alkalna, podobno kot apno ali pa kakšna druga alkalna snov, in zato je pač treba imeti varnostne ukrepe, da se z njo ne polijemo, da ne pride v oči. Če do tega pride, je potrebno izpiranje. In druga taka nevarna snov, če pogledamo njihov varnostni list na tem amoniaku, je nevarnost, da bi prišla v vode. Zdaj, na našem objektu, spet podobno kot v drugih objektih, kjer se ta amonikalna raztopina uporablja, imamo dvoplaščni rezervoar iz nerjavečega jekla. In v tej špranji med obema stenama detekcijo amoniaka. To je relativno enostavno detektirati, v kolikor bi prišlo do puščanja iz te notranje posode. Vse so bile tlačno preizkušene in z različnimi metodami preizkušene, da so dejansko vodotesne. Če pa bi prišlo do takega puščanja, bi se ta raztopina pojavila v tem vmesnem prostoru. To bi zaznali in bi v nekem organiziranem postopku spraznili ta rezervoar, v kolikor bi bilo možno to, kar, bi rekel, v proizvodnjo, v proizvodnjo, sicer bi pa morali dobiti neko

cisterno, kamor bi to prečrpali. Za najhujše primere, ko bi iz nekega razloga tudi ta zunanji plašč popustil ali pa bi prišlo do tega, da bi se neka cev snela ali karkoli podobnega, je ta rezervoar postavljen v betonsko korito, kjer bi se ta amoniak potem zadržal in ne bi šel v okolje. In seveda, če bi do tega prišlo, potem bi morali sprožiti akcijo s specializiranimi izvajalci, ki bi ta amoniak prečrpale in ustrezno potem dobile neko končno rešitev. Pri tem transportu sodelujejo prevozniki, ki imajo posebne certifikate za prevoz nevarnih snovi, tako kot se recimo prevažajo recimo bencin ali pa neke druge nevarne snovi, skratka, so pač izšolani za te prevoze in imajo na vozilih vse potrebne varnostne ukrepe. In mogoče, kar je relevantno, je še to, da mi smo se z več dobavitelji in opreme in te amoniakalne raztopine pogovarjali, in ti dobavitelji ugotavljajo, da v zadnjih 20, 30 letih ni bilo nobene take nezgode, ki bi terjala nek poseg pooblaščenih institucij, ki potem rešujejo to prečrpavanje, v kolikor do tega pride. Tako da končni rezultat je ta, da seveda mi pravzaprav zmeraj, če hočemo neko snov zmanjšati, v tem primeru dušikove okside, rabimo neko sredstvo za to, da to naredimo. Zdaj, v primeru teh TOC-ov, pravzaprav, recimo, plin, zato, da dejansko zgorijo do konca, za dušikove okside sta pa ti dve opciji, ali sečnina ali amoniak, pri čemer je amoniak veliko bolj učinkovit, in če hočemo iti res zelo nizko s katalizatorjem, pravzaprav edina opcija."

Svetnica Anastazija Makorič Bevčar:

"Lahko še nekaj vprašam? Ma, vseeno me zanima, a ste naredili kdaj kakšno simulacijo, če pride do nesreče, ker lahko pri transportu, ker to je pomembna stvar, lahko se marsikaj zgodi? A ste imeli kdaj kakšno vajo? Kaj pa za prebivalce tudi, ne, v Desklah na primer, da se to zgodi, da to začne uhajati in to? Jaz mislim, da bi bilo to nujno, da ste pripravljeni na vse. In v bistvu človek res vidi, da je to dodatno onesnaževalo, trikrat na mesec se bo to vozilo s cisternami. Meni se zdi to, da pač, saj NOx se bodo zniževali, ampak mi imamo na drugi strani dodatno nevarnost in ne vem zdaj, a je to v redu ali ni? Ne vem. Niste mi pa še odgovorili, če bo prišlo do faze 2 pri teh spremembah, ali boste zahtevali povečanje sosežiga oziroma proizvodnje? Se pravi, ali boste v fazi 2, če jo boste naredili, povečali, ali imate zdaj, ker zdaj ste umaknili na naše pritiske, mi vsi vemo, da vi sežigate 109.000 ton, hoteli ste jih, 240, če se prav spomnim, ali 250, ne vem, kaj je s to dolino. Očitno, ste umaknili, ampak zaradi naših pritiskov. Zdaj me pa zanima, če je faza B, kaj to pomeni, se pravi, druga faza, kakšni so vaši načrti pri tem?"

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Zdaj, mi trenutno imamo pač okoljevarstveno dovoljenje, ki se tiče zmanjševanja emisij. Ta projekt je res kompleksen in mi zdaj v tem trenutku se fokusiramo na to, da izvedemo ta projekt, da te naprave zaženemo, jih stestiramo, tudi z različnimi gorivi. In o teh naslednjih fazah v tem trenutku ne razmišljamo. Kar bi lahko načeli v tem času, ko se bo ta naprava postavljala, je premislek o tem, ali bi v nekem delu uporabljali les ali pa lesno oglje kot gorivo. Potem, ko bo pač ta naprava zagnana, stestirana, bomo pa videli, kaj lahko naprej naredimo."

Svetnica Anastazija Makorič Bevčar:

"Nisem dobila pravega odgovora. Verjetno podjetje ima za par let naprej vseeno narejeno nek program. Ja in, ne vem, nisem prav sigurna, da gremo v pravo smer. Pa še nekaj me zanima, a ste kdaj kot podjetje, država verjetno ne, ampak ste razmišljali o kumulativnih vplivih, ker kumulative, veste, da je veliko. O njej se zelo malo govori. Ljudje smo zelo potrpežljivi očitno tukaj, od smradu, do, ko se s tem ukvarjamo, veste koliko let, do tresenja tal, do izgleda same pokrajine. Sem vas hotela tudi vprašati, recimo glede višine dimnika. Vem, da bo zdaj, jaz sem celo rekla, Marija, super, moram reči, da zdaj je 75 metrov, pol bo pa 105 metrov, a ne, če sem si prav zapomnila, to sicer pomeni, da bomo mi malo bolj varni, a ne, seveda, ker se bo to razpršilo malo bolj na okolje. Jankovič v Ljubljani je zahteval čez 200, 250 metrov, tukaj bo rečemo 105 metrov, ampak jaz razmišljam v drugi smeri. V Trbovljah se mi zdi, da bodo dimnik podirali. To pomeni, da nočejo imeti nobene umazane industrije, nič, hočejo živeti na drug način, iščejo druge možnosti. Jaz vem, da je delo zelo pomembna kategorija, ne podcenjujem tega, točno se zavedam, ampak prva stvar v vsej stvari je pa zdravje. Ko to ti izgubiš, tukaj jaz opazujem moje sosede, ker izginjajo. Zdaj, ne bom rekla, da ste vi krivi, ker tega ne morem dokazati, ampak čudno pa je. Tako da jaz bi raje rekla, da bi mi dimnike podirali, kot pa gradili višje, ker to dejansko pomeni, kaj? Da se strinjamo s tem, da je ta prostor pač še naprej obremenjen z težko proizvodnjo. Glede na to, kaj je bila zgodovina tega prostora, bi bila samo ena pravičnost, saj sami veste, katero mislim. Ker lahko je kričati, pustite nam delati, dokler ne zbolijo. Kaj pa ti naši otroci, o kakšnih boleznih se bomo pogovarjali čez 10, 20, 30 let? Tako da tu en tak premislek, da kumulative tukaj noter nobeden ne upošteva. Enkrat sem vas to vprašala, ste rekli, da imate, da vaše razmišljanje je drugačno pač, ampak je mene res strah za prihodnost te doline, zelo močno me je strah. Ker se mi zdi kdaj, da res prav velja tisto pravilo: če je umazano, naj bo umazano naprej, saj itak tam je vse tako kot je. To me pač skrbi močno."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Če odgovorim najprej na tisto prvo vprašanje. Mi imamo, ja, srednjeročne plane. V teh srednjeročnih planih imamo nekaj projektov, ki se pa ne tičejo povečanja proizvodnje in sosežiga. Ampak še enkrat, zdaj smo fokusirani na to, da ta projekt izvedemo, stestiramo, vidimo, do kakšnih vrednosti lahko pridemo, in potem bomo šli naprej v smislu obratovanja peči, če tako rečem. Druga stvar. Mi smo za potrebo tega postopka, ki smo ga na koncu umaknili, naredili poročilo o vplivih na okolje, ki je vsebovalo vse te elemente, ki so relevantni za, in tudi kumulativne vplive. Ampak ker se ta postopek ni nadaljeval, o teh dokumentih nismo razpravljali v neki taki javni razgrnitvi. In jaz lahko delim to mnenje, da pravzaprav je pomembno razmišljati o tem, kakšno je okolje, koliko je vplivov tudi na ljudi, ampak da se pa narediti toliko, kolikor v nekem trenutku tehnološka razvitost dopušča. In jaz mislim, da če bomo mi postavili nekaj, kar pravzaprav daje dosti nižje emisije kot veliki večini evropskih cementarn, da s tem res lahko naredimo en korak, ki bo prispeval tudi k manjši obremenitvi tega okolja. In potem po korakih, ne, tam, kjer bomo videli, da se lahko stvari izboljšajo, kjer bomo videli, da je bolj pomembno ali pa da ima neko višjo prioriteto, lahko gremo naprej."

Svetnik David Križnič:

"Sem prebral v OVD-ju, da je potrebno naredit stalne meritve nad vsemi izpusti, ki so večji kot 100.000 m³/h. Vemo, da cementarna ima več teh izpustov, zdaj je bilo samo na glavnem dimniku. Koliko je teh izpustov, ki se jih bo merilo, in pa, a bodo šli tudi ti, ki so večji, skozi ta filter, ali gre samo glavni, in kje so dobili teh 100.000? Zakaj ta vrednost, bi lahko vzeli 50.000? Recimo."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Jaz težko komentiram predlog zakonodajalca. V našem primeru je ta filter, ki je večji, ali pa ta izpust, ki je večji, ustreza tem kriterijem, je filter zraka iz hladilnika klinkerja. In ti izpusti ne bodo šli skozi isti filter, zato ker tudi nimajo istih onesnaževal. Bo pa na tem filtru merjen prah, ker tam pravzaprav drugega razen prahu in zraka, ki ga uporabimo za hlajenje klinkerja, ni. Tako da ta kriterij, 100 kubikov, pomeni, da mora biti nadzor oziroma parametri, ki jih nadziramo, se pa prilagodi temu, kaj v tistem, v tistem odvodniku je. Mi dejansko bomo speljali na ta nov filter celo linijo v peči. Na drugi strani je hladilni klinker, ki je ločen, in te pline vodimo tudi skozi mline surovin, kjer sušijo surovino, se pravi, da tam mogoče tudi dobijo nekaj, prej sem omenil amoniak, in te pline, ki iz te linije izhajajo, bodo šli preko tega filtra. Moram povedati tudi to, mogoče za lažje razumevanje. Mi smo zaprosili za pet izjem. Od teh so štirje parametri taki, da pravzaprav imamo mi višje emisije zaradi tega, ker imamo v surovini snovi, ki od tam izhajajo, kar se tiče živega srebra, amonijaka in teh TOC oziroma organskih snovi in pa CO-ja, in potem dušikov oksid, ki je pa zaradi višjih temperatur, ki jih imamo v našem sistemu, praktično začne dušik goreti, in imamo mi v osnovi višje dušikove okside, kot jih imajo sežigalnice, ki obratujejo pri nižjih temperaturah. In zaradi tega tukaj na teh parametrih ni bil razvoj toliko daleč ali pa ni enostavno, kar reči, da lahko uporabimo enake tehnološke rešitve, kot jih imajo sežigalnice. Skratka, na tistih, na tem odvodniku, kjer so te dodatne komponente, rabimo tudi ta dodaten filter."

Župan Miha Stegel:

"Jaz bi tukaj samo komentiral, da je bil v času zakonodajnega postopka namen, da pri odvodnikih, ki imajo lahko velik, naenkrat velik volumen, torej, ne govorimo nujno o konstantnem volumnu, ampak lahko imajo naenkrat velik izpust, lahko pride tudi do nekih onesnaženj in tako naprej, tako da je bilo dana noter pravna podlaga, da lahko vlada na podlagi pretoka in mastnega pretoka določi potem nek obratovalni monitoring, ki je smislen za tisti tip naprave. Tako da, kar nekaj podjetij, torej, ne samo cementarna, ima izpuste, ki imajo take pretoke, tako da je v bistvu to bilo mišljeno kot neka splošna izboljšava, je pa tudi zajela cementarno v temu in mislim, da je tudi smotrno to imeti v tem primeru."

Svetnik Vladimir Kolmančič:

"Ma, jaz bi rekel tako: tista prezentacija je bila v redu. Mene bolj ena druga stvar zanima, pač, bistveno se mi je zdelo, da je občina stranka v postopku. Bistveno pri vsem. In to zato, ker bomo pač glasovali, bi prosil, da glasujemo najprej o tem, da je občina stranka v postopku, in nato o OVD-ju, ker sicer ne vidim smisla."

Župan Miha Stegel:

"Občina se bo prijavlja kot stranka v postopek, lahko pa seveda sprejmemo tudi sklep, tako da tukaj ni dvoma. Bo pa to pripravila odvetniška pisarna."

Svetnik Vladimir Kolmančič:

"Nisem slišal vaše prav striktno opredelitve do tega OVD-ja."

Župan Miha Stegel:

"Ja, bom povedal tudi svoje mnenje. Sem pa hotel počakati, da ne bi izpadlo, da jaz na kogarkoli vplivam. Lahko povem tudi zdaj. Moje mnenje je, da v bistvu okoljevarstveno dovoljenje vključuje veliko izboljšav, da so te izboljšave bistvene, tako kot sem v predstavitvi predstavil, ne rešujejo pa marsikaterih problemov, ki jih pač tudi sam zakon ne naslavlja. Nekatere so te merilne negotovosti, ki mislim, da so velik problem. Velik problem so še zmeraj v bistvu določanje, katere izmed vrednosti so veljavne, katere ne. To so v bistvu zadeve, ki jih bo treba nekako nasloviti verjetno tudi na nivoju Evropske unije oziroma same industrije. Jaz bi si želel tudi krajše roke glede tako izjem kot dejansko izgradnje naprave, s tem, da me veseli, da sem slišal, da bo to, da se ne bo čakalo 4 leta, ampak bo zadeva izvedena prej. Torej, povzeto, jaz mislim, da zadeva ne rešuje vsega, je pa pomemben korak naprej, predvsem zato, ker se v bistvu uvajajo te polurne mejne vrednosti, ki pomenijo nek večji nadzor nad stabilnostjo naprave in tudi dajejo možnost lokalni skupnosti, občini, prebivalcem, društvu, da lahko v bistvu inšpekcija učinkoviteje nastopa. Zelo pozitivno se mi pa tudi zdi pošiljanje podatkov, da se lahko neodvisno preverijo. Torej, jaz mislim, moje mnenje je, da je v interesu, da te strožje mejne vrednosti, kljub temu, da niso, torej da vsebujejo teh pet izjem, da to okoljevarstveno dovoljenje postane čim prej pravnomočno, ker bo to v praksi pomenilo, da se bodo te emisije tudi čim prej znižale. Torej, če bi se čakalo na zadeve, da se vsako leto, ko bi se zavleklo posledično, in bi podjetje obratovalo pri občutno višjih mejnih vrednostih, torej manj strogih, gre v okolje občutno več snovi. Jaz tega okoljevarstvenega dovoljenja ne vidim kot zaključek izboljšav, jaz tega ne vidim kot ultimativno rešitev. Jaz mislim, da je to šele eden prvi korak, ki se bo, ki ima možnost, da se pravnomočno zaključi. Jaz mislim, da bo moje mnenje tudi, da bo to posledično sprožilo debate in posledice tudi na nivoju Evropske unije, kjer bo možno nasloviti tudi nekatere izmed teh pomislekov. Lahko sem naiven, lahko ne, in celotno zadevo vidim kot eden od korakov na poti."

Svetnica Mateja Sattler:

"Zdaj, v okviru te razprave, ki sicer traja že zelo dolgo, je bilo povedanih, mislim, zelo veliko stvari, tehničnih tudi. Ampak bistva, o bistvu, ki ga prinaša ta zakon oziroma o tistem, kar je pač nam pomembno in smo se pač kot predstavniki civilne družbe zavzemali zelo veliko časa, v bistvu ni bilo povedanega prav dosti. Meni, mi je, se pravi, bistvena stvar ta, kako bo ta zakon oziroma kako bo ta osnutek, ko bo enkrat pravnomočen, te odločbe, vplival na zdravje ljudi, kako se bo ta stvar odrazila dejansko v praksi. Jaz sem si to pač prebrala, jaz sem si šla tudi to dokumentacijo pogledat na upravno enoto, sem si vzela čas, nisem se prebila skozi vse zato, ker je zelo obsežna, kompleksna. Jaz pogrešam tudi na tem, danes med vabljenimi oziroma na tem omizju, kakšnega strokovnjaka, mislim, ki se pač ukvarja z interpretacijo teh emisijskih vrednosti. Skratka, da bi res tako s hruškami in jabolkami povedal, kaj te mejne vrednosti, na novo postavljene, dejansko pomenijo oziroma doprinašajo k izboljšanju stanja našega okolja in zdravja. Kakor jaz berem ta dokument in pač z vidika, mojega, ki izhajam iz civilne družbe in sem sodelovala tudi pri sprejemanju tega zakona in o zakonodajnem postopku, jaz ta zakon oziroma ta osnutek okoljevarstvenega dovoljenja vidim kot en res zelo slab kompromis. Kot slab kompromis ga vidim zato, ker je v osnutku organ, se pravi Ministrstvo za okolje in prostor, v celoti sledil upravljavcu in mu v okviru teh novih zakonskih določil v bistvu omogočil odpustke, hude odpustke na račun okolja in seveda posledično tudi zdravja ljudi. Zakon oziroma okoljevarstveno dovoljenje predvideva desetletno prihodno obdobje za pet izjem, o katerih smo danes že nekaj slišali. V dokumentaciji, ki je dostopna na spletni strani in pa na upravni enoti, jaz nisem nikjer zaznala, lahko se motim, ne vem, nikjer podanega utemeljenega razloga, zakaj 10 let. Recimo, jaz pač razumem do te mere, da je pri sprejemanju neke zakonodaje in pri nekem, recimo tako pomembnem dokumentu, kakor je ta odločba, da je potrebno doseči nek kompromis, to mi je totalno jasno, ampak 10 let, se pravi, 10 let velja to prehodno obdobje. Zdaj ne vem, jaz bom tako rekla, jaz ne vem, kje bom čez 10 let in sem med mlajšimi tukaj na tem omizju, tako, če sem prav direktna, skratka, to se mi zdi absolutno predolgo, preveč velik odpustek in jaz mislim, da bi se tukaj občina mogla jasneje in pa odločneje zoperstaviti temu in se na vsak način zavzeti, da se to prehodno obdobje skrajša in v bistvu tudi ne vem, zakaj občina še do danes ni postavila oziroma ni zahtevala stranske udeležbe v postopku. Mislim, še par dni je do petka. Mislim, jaz ne vem, zakaj je treba toliko časa čakati? Skratka, mislim, da bi mogli mi bolj odločno zastopati interese in pa uresničevati zahteve občanov in civilne družbe, ki smo se zavzemali, da se pač te reči v bistvu bistveno prej sprovedejo. Nenazadnje, ko smo vlagali ta zakon, smo mi govorili o izenačitvi pogojev obratovanja in ne o tem, kar smo, kar smo zdaj dobili. Poleg tega me je zmotilo še nekaj. Upravljavca zahteva 10 let prehodnega obdobja zaradi, pazite to, tudi je potrebno povedati na glas, zaradi nesorazmerno visokih stroškov v primerjavi s koristmi za okolje. Mi govorimo o podjetju, ki ustvari na leto 30.000.000 EUR čistega dobička. Zdaj, ta vikend je bila Nočna izmena,

koliko je že, 5 let, kar se ponovno ta festival uvaja, prej, ko so imeli 10, 20 let miru, tega ni bilo. Zdaj, ko so se začeli pritiski, so tudi potem s temi marketinškimi in s temi PR publicami in aktivnostmi začeli. Skratka, nočna, mislim, to je v bistvu vrhunski glasbeni festival in bi, saj lahko je to tudi provokacija, me zanima, koliko je bila, ne vem, ocenjena vrednost tega festivala oziroma koliko to stane lastnika? Potem je bil rely tam, potem je, zdaj so imeli za 250.000 EUR razpis za društva. Skratka, tukaj ni, mislim, to ni neko podjetje, ki se bori za obstoj. To je v bistvu tuja korporacija, to je v bistvu cena za molk. Ja, mislim, opravka imamo s korporacijo, saj ste razumeli, ki ustvarja enormne dobičke. Zdaj, če se mogoče samo še dotaknem zgodovine, saj ne bom na dolgo, ker vsi to poznate, ampak v tem kontekstu bi še enkrat omenila referendum pred 25 leti, kjer so se ljudje izrekli proti temu pozivu, ki se je potem nadaljeval z odporom civilne družbe, pozivom zdravnikov, ki so v bistvu apelirali na odločevalce, naj pri podeljevanju točno takih dovoljenj upoštevajo načelo previdnosti. Spremembe zakona, se pravi, ko se je cela civilna družba angažirala za to, da smo zahtevali izenačitev, dosegli v bistvu sprejetje zakona o varstvu okolja praktično z ustavno večino, dobili smo na papirju najstrožje možne standarde za to okoljevarstveno dovoljenje oziroma ta dokument, menda najstrožji dokument, ki ureja to področje. Mislim, občutek pa imamo, ne vem, da so vsi nekaj dobili, vsi so dobili tukaj, razen pač tistih, ki moramo tukaj živeti, tisti smo pa bili ponovno izigrani, zato ker je pač odločevalec oziroma ker je organ omogočil odpustke, kakor že tolikokrat prej. Skratka, nič novega. V bistvu moj pomislek je ta, da bi tukaj mogla prvo občina bistveno odločneje zastopati mnenje ljudi in, kot prvo, v bistvu zahtevati skrajšanje tega prehodnega obdobja in usmeriti v to vse napore. Poleg tega ni bila niti za trenutno proizvodnjo, se pravi za obstoječo kapaciteto proizvodnje, nikoli opravljena presoja vplivov na okolje, ampak ne bom zdaj še s tem, ker bom predolga. Skratka, ta zakon je kompromis, to je pač kompromis in jaz žal, pač kot del civilnih združenj, ki smo zahtevali spremembe, jaz s tem pač žal ne morem biti zadovoljna."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Jaz bi mogoče tukaj samo eno stvar ali pa par stvari povedal. Presoja vplivov na okolje je bila narejena. Zdaj, ne vem točno, kdaj se je zaključila, mislim, da leta 2007. Mi smo v tisti presoji pridobili okoljevarstveno soglasje, ki je še danes veljavno. Okoljevarstveno soglasje smo pridobili za 3500 ton proizvodnje. To je bilo takrat to podeljeno soglasje, ki je nastalo na podlagi presoje vplivov na okolje, opravljene skladno s takratnimi pravili. Kasneje smo potem mi dovoljenje pač spreminjali v več spremembah in danes imamo dovoljenje za 3180 ton odpadkov. To sta dva dokumenta, ki izhajata od takrat, ko se je pač ta evropska zakonodaja začela uveljavljati v Sloveniji. Mogoče bi rekel samo še to, to obdobje, mi smatramo, da prihodnje obdobje 4 leta za uveljavitev določb, ki nam jih bo OVD prinesel in potem pa, tako po uredbi, do 10 let je možno uveljavljat izjeme in to pravzaprav je za nas tudi na nek način kompromis, ker morate vedeti, da za vse naprave, industrijske, v Evropi, razen kjer ni kakšna posebna določba, ampak po mojem vedenju je praviloma povsod, motajo te naprave slediti BAT zaključkom, ki se obnavljajo praviloma na 10 do 12 let in seveda takrat, v tem času, lahko pride do nekih tehnoloških sprememb, pride do novih tehnologij in potem se moramo vsi temu prilagoditi. Se pravi, običajno je 10 let od zadnje spremembe tega dokumenta ali pa 12. In potem, ko se to spremeni, ima naprava 4 leta časa, da se prilagodi tem novim pravilom. Zdaj v našem primeru, ker imamo tako ureditev, bomo mi zdaj podvrženi presoji, a v tem trenutku obstaja boljša tehnološka možnost ali ne. Mi je nismo našli in smo to podkrepili tudi z dvema strokovnima mnenjema zelo kompetentnih institucij v Evropi. Nekje okrog 2030 bo verjetno pršel tudi nov BAT zaključek za cementarne. Bomo videli, kaj bo prinesel. Če bo tam neka stvar, ki se ji bomo mogli prilagoditi, se bomo morali prilagoditi in potem čez 10 let bomo mogli ponovno iskati neko novo tehnološko rešitev. Se pravi, to obdobje približno 10 let je nekaj, v katerem ti lahko postaviš neko napravo in je ne zamenjaš potem čez 2 ali pa 3 leta. Zato je ta določba, da to traja toliko časa, za nas kompromis, ker sicer je težko iti v neko naložbo takoj, za katero ne veš, ali ne bo nekdo čez relativno kratek čas rekel, da obstajajo boljše rešitve in da jo moraš zamenjati. In še nekaj, glede na to, če bi danes obstajala neka tržno dosegljiva rešitev, potem ta strošek ne bi bil nesorazmerno visok. Če pa moraš ti to razvit in imaš to ne več kot 4 leta časa skupaj z implementacijo, potem je pa to skoraj ali pa praktično neizvedljivo."

Župan Miha Stegel:

"Še enkrat samo poudarjam, da izjeme, ki so, so definirane že v evropski direktivi, kjer je ravno ta nesorazmernost del možnosti izjem. To je eno področje, ki bo nekoč na nekam nivoju, se bo treba odločati, kaj prevaga interes gospodarstva oziroma interes zaščite okolja oziroma zdravja ljudi in v kakšni meri, tako da to so zadeve, ki se bodo mogle razrešiti na nivoju Evropske unije. V celotnem procesu se je želelo zadeve izboljšati, ampak kakor oziroma se je govorilo o izenačitvi, ampak kar

sem omenil, izenačitev bi pri določenih parametrih v praksi pomenila poslabšanje. Zato se v bistvu govori o zaostrovanju mejnih vrednosti, tako da se je to tudi doseglo."

Svetnik Ermin Hvalica:

"Jaz bi na nek način samo dokončal stavke kolegice Sattler. Jaz pozdravljam to novo tehnologijo, za katere temelje, kot sem jaz razumel, imate sprojektirane. Zdaj, ta nova, novejša tehnologija seveda bo omogočila manjše izpuste, jaz v to ne dvomim, ampak po drugi strani, bom rekel, malo v športnem žargonu, bo to neke vrste poligon, primerljiv s formulo 1, in glede na to, da imate vi zdaj, ali ste, jaz sem to preveril, umaknili vlogo za povečanje odpadkov, mislim, da je 109 ali 108 ali 250 tisoč ton. Kdo meni kot prebivalcu, moji družini, vsem občanom pa tu garantira, da ne boste vloge zopet podali. Glede na to, da sem tukaj že kar nekaj desetletij, manj, bolj, več aktiven, na izkušnje, tudi družinske, dosti bitk je bilo, vsakršnih. Jaz recimo temu podjetju, kar se tega tiče, da zopet odda vlogo za povečanje sosežiga odpadkov, ne zaupam. Vam sem tudi, ker imam še vedno spomin, ne tistega od zlate ribice, kar dober še, predsednik uprave, na 1. izredni seji povedal, da zame pa vas gledam v oči, niste kompetenten sogovornik, ker ste bil podpisan leta 2007 pod lepo narisano vplivno cono podjetja, ki je potekala po vaši parcelni meji. To je dokazljivo, javno je bilo to obelodanjeno, tudi obešeno, še tukaj spodaj na tabli, se spomnim, tako da jaz vam ne zaupam. Zaupam vam to, kar ste povedal župan, da greste v to, ne dvomim, da ste šli. Ni mi bilo všeč, čeprav to ni sklep od spodaj napisano, če zdaj ne bomo na podlagi evropskih direktiv pa zakonodaje, vemo, župan, kako je zahtevno novelo zakona o varstvu okolja, ki je bila potrjena 7. marca 2024 v državnem zboru, peljati čez. Tudi sam sem jo speljal, na mojo takratno poslansko skupino, tako da na nek način je to neko strašenje, češ, ne boste zdaj vi to sprejel, ker vseeno gremo naprej. Mi je malo neumestno, to je neke vrste pritisk. Če to zdaj ne bomo potrdili, lahko, da vmes se sprejme neka Evropska direktiva, kar je larifari, sem v politiki že dosti časa, in zakonodajni postopek, vemo, kako je dobesedno. Inštitut 8. marec, ki mi osebno sicer ni všeč, ideološko, ampak je kljub temu pomagal zbrat, mislim, da še 1000 več podpisov, kot je bilo potrebnih, enih 6000, tako da to mi ni, ker to se ne bo zgodilo. Se pravi, zdaj mi svetniki, ki smo nekako najvišji organ občine Kanal ob Soči, smo nad županom, naj bi to sprejel, češ, nekaj izboljšujemo in potem pa bo pač, kot bo kazeno, kdo bo vladal še naprej pa čez štiri leta in tako naprej. Tako da iz čisto človeškega aspekta mi stvari, ki sem jih spremljal in bil tudi aktiven, se izpostavlja in tudi kandidiral takrat, županu zmeraj držal "štango", ampak stvari, pa ne bom zdaj tukaj javno opravljal, sem pač tudi član določene stranke pa tudi poznam malo take nejavne zadeve, kako to teče. Jaz pa karkoli bomo danes tu sprejeli, zaradi mojih otrok, mame, ki jo imam doma, ki gre iz tedna v teden, četudi zaradi azbestoze. Še dobro, da je moj stric pokojni ta, ki se je zavzel, da ste vsaj to pospravili, da ne bom skromen, tako da jaz na to, na tak način, na tako predstavitev, če bo, ko bo, kako bo, ne pristajam, jaz tega ne bom podprl. In malo je tudi v stilu, kot sem rekel prej potih, mimo zvočnika, se spomnim Studia City še, ko je to zdaj Marcel oddaja, ste bili tudi vi tam gost, župan enkrat pa ne vem še kdo, češ, tam, kjer je šel bik, naj gre še štrik. To je edino pametno, kar sem slišal do zdaj od ultra levičarja sicer, čeprav sem se tudi kopal z njim dol v Devinu, ene dvakrat, ni važno. Tako da jaz malo poznam tudi ozadje in si bom še to drznil reči, da je ta seja, tudi, če je izredna, zame nič drugega kot Kanalca, ker če ne, me bo sram pri stricu na grobu, kot ena farsa."

Župan Miha Stegel se je svetniku Hvalici zahvalil za izraženo mnenje. Odredil je desetminutno pavzo. Odgovoril pa bo na razne insinuacije in konstruktivne zadeve.

Po desetminutnem odmoru so svetniki nadaljevali s sejo.

Župan Miha Stegel:

"Jaz obžalujem različna namigovanja, da se kot občina nismo zavzeli po vseh svojih najboljših močeh in da se ni ogromno doseglo. Žal mi je, da se za to ne vzame več časa in ne pretehta vseh posledic. Žal mi je, gospod Hvalica, da ste vzeli moje opozorilo, za katerega se čutim dolžan opozoriti, da obstaja tudi riziko spremembe zakonov ali podzakonskih aktov. To vsekakor ni bilo mišljeno kot pritisk, ampak da se lahko vsi odločite. Karkoli se glasuje na občinskih svetih, je to vaša lastna odgovornost in je pomembno, da imate vsa dejstva, tako pluse kot minuse, predstavljene. V predstavitvi sem izpostavil tako pluse kot minuse in mislim, da je precejšen del bil jasno prikazan. Vsekakor ima društvo in pa vsak posameznik pravico do stališča. Jaz sem svoje stališče povedal in za njim tudi stojim. Bom pa povzel potem pred glasovanjem še enkrat samo nekatere ključne zaključke."

Svetnik Miha Čargo:

"Jaz imam vprašanje za župana. Mene zanima, kdo je to prezentacijo pripravil? Ali vzdržijo vsi ti podatki, ki so bili predstavljeni na prezentaciji? In če lahko to pošljete vsem svetnikom na mail. Ker, ali je to tudi uradni dokument ali ne, ali so možne napake v prezentaciji. Mi smo to dobili na seji, mi

tega nismo mogli preučiti, tisti OVD je narejen na dolgo in široko. Ali so možne kakšne napake? Ravno v tej veri, vi ste imeli pooblastilo tri leta in pol, da se menite vse s Salonitom brez občinskega sveta in moramo biti jasno seznanjeni, ali to točno drži, ali so številke točne?"

Župan Miha Stegel:

"Prezentacijo sem predstavil jaz iz okoljevarstvenega dovoljenja oziroma dokumentov, zato ker noben iz ministrstva ali inšpekcije ni bil pripravljen priti na izredno sejo, da se zadevo predstavi. Ne izključujem možnosti napak, kot sem opazil že med predstavitvijo, so od slovničnih in tako naprej, v svoji najboljši veri pa podatki držijo. Ni pa povzeto vse, ker je, kot sami veste, okoljevarstveno dovoljenje in pa celotna tema izjemno kompleksna. Že sama predstavitev vključuje ogromno tehničnih podatkov. Moj namen je bil, da se vsaj približno strnjeno predstavi nekatera ključna dejstva, da se bo vsaj približno lahko vedelo, o čem se odločamo v smislu polurnih mejnih vrednosti, kaj bo posledica, če je zadeva zadržana, če podjetje deluje pod trenutnimi pogoji, ki so občutno strožji, ko smo dobili od inšpekcije, da se ne morejo določeni členi uredbe interpretirati in tako naprej. Torej, kar se tiče same prezentacije, sem že na začetku vse povedal, da bo na voljo skupaj z zvočnim gradivom, tako da tukaj ne bo nobenih problemov. In tudi ničesar ne skrivam, ker je ta seja javna in tudi posneta in sem večino besedila na prezentaciji tudi prebral oziroma še bolj natančno obrazložil."

Svetnik David Križnič:

"Samo še to bi rekel, zaključna misel. Se strinjam z Matejo glede tega, da veliko denarja tovarna vloži v reklamo. To je pridobivanje javnosti, kruha in iger, to so imeli že Rimljani, da so ljudstvo nekako utišali. Na koncu smo takrat, kadar se je sprejemalo to izenačitev, smo rekli, ne bomo govorili od denarja, da se bo reklo zmeraj, ja, saj se dela samo zaradi denarja, ampak ni. Zdravje in človeško življenje je nad denarjem, čeprav vemo, da je tudi človeško življenje ovrednoteno. Vsaj z azbestnim zakonom, vemo, koliko je vredno. In to je katastrofa. Je pa pošteno, ker tudi tovarna Alpacem dela za denar, za dobičke, da bi en del dobička ostal tudi ljudem, za degradacijo, za uničenje okolja, za uničenje zdravja. Ker jaz verjamem, če država preračuna, kakšen je strošek zdravljenja vseh teh bolnikov pa kakšni so dobički, verjetno je vprašanje, kaj se tukaj izplača ali ne izplača. Je pa to za mene, zadnje tedne se veliko o tem pogovarjamo, je to sivo območje. Vemo, da so ljudje, ki se niso hoteli zdraviti, so umrli, pa so ljudje, ki so se zdravili, so tudi umrli. Ali smo za to spremembo ali nismo, ne vemo, kaj bo, če to nekako bo šlo naprej ali ne bo šlo. Jaz razmišljam v dobro veri, da je to en korak v pravo smer in upam, da se ne bo pri tem končalo, da se bo šlo, da je zdravje in okolje in življenje nad dobički, nad denarjem ali ekonomsko upravičenostjo."

Svetnica Mateja Sattler:

"Replika Davidu. Ja, se strinjam tudi jaz, do neke mere ta zakon prinaša določene izboljšave. Nekateri stvari se izboljšujejo. Uvaja se trajno merjenje nekaterih parametrov in se bolj v detajlno definira določene stvari, ampak bistveno predolgi so odpustki, ki jih država omogoča, se pravi, to prehodno obdobje in mislim, jaz ne vem, koliko, kakor smo se zavzemali v preteklosti. Niso bila upoštevana mnenja zdravnikov, ki so apelirali, recimo, še odločevalce, da naj pri podeljevanju okoljevarstvenih dovoljenj upravljavcu pač upoštevajo to maksimalno načelo previdnosti. To ni maksimalno načelo previdnosti, da v bistvu korporaciji, k dela 30.000.000 EUR čistega dobička, omogoči država v bistvu take odpustke, kakor so omogočeni zdaj, v tem dokumentu. In tudi to pozdravljam, da se bo podjetje skušalo posodobiti, če sem prav razumela, nekje do leta 2028. Ampak glede na izkušnje, ki jih mam s podjetjem, jaz pač v to enostavno ne verjamem, ker nimam nobene osnove, na osnovi česa bi to verjela, ker podjetje se je še vsakič do zdaj pogovarjalo, se mi zdi, da s figo v žepu, da bodo ne vem omejili smrad, transport, ne vem, kaj ima, v bistvu v Anhovem oziroma na območju tam južno od Kanala, se pravi, kjer mi živimo, jaz pač teh izboljšav žal ne vidim, jih ni. Zato ker, če nekaj smrdi, pač smrdi. Jaz ne morem tam mimo hodit, zato ker mi gre na bruhanje, ko smrdi in zato pač ne verjamem, da bo to do leta 2028. Zato želim od države, od odločevalca, da v bistvu določi strožje, mislim, to krajše prehodno obdobje. No, to sem želela povedati."

Župan Miha Stegel:

"Jaz pa mislim, da je tukaj bistvena razlika, da je treba povedati stvari tako, kot so. Jaz kot župan na žalost ne morem biti populističen in če stvari vem, kako so, jih ne morem olepševati. Pa, če si še tako želite nekateri ali zapreti cementarno ali karkoli. Jaz ne vem načina, kako bi jo. Naslednja stvar, ki jo pač moram jasno povedati, je, da se določene stvari zakonsko ne da. Če so v zakonu zapisane 4 leta, če je to v bistvu, to se ne more zapisati v okoljevarstveno dovoljenje, drugačnih vrednosti in tukaj, glede, kaj se je doseglo z zakonom, da so izboljšave, kaj se je doseglo v uredbi, da je kup izboljšav. Uvedba polurnih mejnih vrednosti, letnih mejnih vrednosti, kup dodatnih varovalk, pravilna interpretacija glede izrednih dogodkov, vse to so stvari, na podlagi katerih bo lahko inšpekcija ukrepala. Ampak nič, nič nismo dosegli, dokler okoljevarstveno dovoljenje ne bo pravnomočno. In to

je tista resica. Lahko se zdaj vsi trepljate, ki ste bili in smo bili vsi skupaj udeleženi v postopku sprejemanja zakonodaje in potem naslednjih korakov. Dejstvo je preprosto: dokler okoljevarstveno dovoljenje s strožjimi mejnimi vrednostmi ni pravnomočno, nismo dosegli nič. In danes govorimo o tem. Lahko imate želje, da se skrajša teh 10 let, lahko postavljamo nemogoče pogoje, ampak vse, kar s tem lahko omogočimo, je, da se zadevo spodbija in se začne izpodbijati okoljevarstveno dovoljenje, uredbo, zakon in tako naprej. In potem bo na evropski ravni. Glejte, to se ne da. In najlažje je biti proti vsemu. Če nimaš ti predloga, kako zadeve rešit, je najlažje tako. Jaz kot župan se pa čutim dolžan povedati stvari tako, kot so, in je treba pač reči bobu bob."

Svetnik Ermin Hvalica:

"Se moram oglasiti. Recimo, bom malo pisateljski. Jaz sem šel v to zgodbo, pa ne bom dolg, z zelo dobro vero, tudi danes načeloma podpiram župana, sicer ne v vsemu, jaz sem hotel poudariti, naš župan, z vsem spoštovanjem, vseeno ne izhaja iz te doline, da smo pač nekateri, kljub temu, da je dal on, to mu javno priznam, enormne napore, do tega trenutka, da je bil noveliran zakon o varstvu okolja 7. marca predlani, o tem ni nobenega dvoma. Jaz sem pač na moj način, tisti, ki me pozna, pozna moje pomisleke, normalno, da razumem, da če okoljevarstveno dovoljenje ne bo pravnomočno, da se stvari ne bodo premaknile s strani podjetja naprej, v smislu tehnologije, izboljšave. Ampak kljub temu mi ne vemo, kaj je zadaj, mi ne vemo, kaj je zadaj. Tovarna ima silovit piar. Jutri odhajam v službo na eno od ministrstev, to lahko tukaj povem, tako da bom marsikaj videl tudi s prve roke, verjetno ne neposredno, ampak posredno bom imel možnost, glede na to, da bom del vlade. Moji pomisleki so šli v smeri elementarno, elementarna smer je ta, kaj bo, ko to bo. Jaz ne dvomim, sem tudi na začetku, lahko si zavrtite posnetek, župan, kasneje doma, v pisarni, kjer želite. Jaz pozdravljam uvedbo nove tehnologije, samo v temu kontekstu nenazadnje tudi lahko preverite, na eni izmed prvih sej, celo prva izredna je bila, sem, kot mogoče bolj izkušen kot vi na začetku, predlagal, da se vas pooblasti, da se vam da mandat za pogajanja s tem poslovnim subjektom, takrat Salonitom, zdaj je pač šel na drugo ime, Alpacem. Mislim, da je bilo to smotrno, da je bolj efektivno, je bilo polno zaupanje. Ampak, pogledajte, svet se vrti, zgodbe se dogajajo, informacije krožijo, tudi kak pomislek je prišel z moje strani zaradi tega. Jaz sem bil vedno na strani eko društev in teh iniciativ, zmeraj sem to podpiral, tudi županovo listo. Tako da ne zdaj to obračati, da smo tukaj a priori s kolegico Matejo Sattler proti. Jaz imam tukaj pomisleke, tudi na zgodovino delovanja tega poslovnega subjekta, upravičene pomisleke, ker marsikaj je bilo že tukaj rečeno, obljubljeno in, pogledajte, tudi vi poslušate dol, kot je bilo prej omenjeno, ta Nočna izmena, tako prozorno kupujete ljudi, mi je že prav osladno. To sami povedo, pa ta me pokliče pa eno pa drugo, pa ste dali razpis za 250 tisočakov, celo do Goriških Brd pa do Nove Gorice je šlo pa se to hvali, to je preveč prozorno, to je otroški vrtec, kupovanje ljudi, saj nismo ljudje neumni. V redu, vi ste se tako odločili, imate legitimno pravico, vas lastnik nastavi ali skupščina, ne vem kdo, ta koncern, gor, avstrijski. Moj pomislek je še enkrat, že v tretje, kaj bo, ko to bo? Kdo meni, kot Erminu Hvalici, garantira, da ne boste zopet dali vlogo za povečanje sosežiga ali pa ne vem, še za kakšno proizvodnjo. Še en stavek si bom tukaj drznil reči, ki ga boste vsi skupaj prvič slišali, z visoke politike prišel, kaj komplicirate, saj je tam dol možnost, če se bo Zoran upiral, saj je možen tudi sežig tukaj pripeljati, nič ni nemogoče na tem svetu, nič ni nemogoče. Jaz sem vesel vseeno, da se je tukaj nekaj premaknilo, sicer ni bilo tako, kot bi rekel bivši premier Robert Golob v Desklah, na otvoritvi, hvala bogu, da se zgodila otvoritev priklopa na vodovodno omrežje Mrzlek, smo rešili zrak, smo rešili vodo, tisti dan je on vse rešil. Zakaj je pa ta Golob eno leto in pol izdajal uredbo? A je tako komplicirano izdati uredbo? 18 mesecev je rabila vlada, prejšnja, saj ne hvalim te vlade, čeprav bom del nje, ne, 18 mesecev so rabili za izdajo uredbe. Zdaj smo pri okoljevarstvenem dovoljenju, dve leti in pol po sprejetju novele zakona ZVO-2, o varstvu okolja. To so po mojem pomisleki. Mislim, da bi to morali biti pomisleki, ni to a priori natolcevanje, mislim, da bi mogli biti pomisleki vsakega povprečnega, normalnega občana, če ne, nismo normalni. Če smo bili že tolikokrat prenešeni okrog in s temi mizernimi odškodninami, ki so se takrat dogajale. Če bi bili vi skrbni do občine, kjer poslušate, še to bom dokončal, na hitro, bi bilo tudi prav, da ta azbestni zakon, da doživi neko modernizacijo, da se odškodnine času, v katerem smo, nekako primerne. Nikoli nisem slišal s podjetja, da bi se potrudilo nek nov azbestni zakon pomagati pripeljati v neko življenje, da na nek način, malo bolj zadostite ljudem."

Svetnica Anastazija Makorič Bevčar:

"Ja, jaz bi tudi za zaključek mogoče tako nekako rekla, da od tega zakona smo mi veliko pričakovali. Skupaj z županom smo se tudi zelo trudili. Tega ne smemo pozabiti. Kam so šle stvari danes, ne vem. Dobili smo vodo, ki je ena najbolj pomembnih stvari na svetu. Zakaj? Zaradi nas samih, zaradi našega delovanja? Ker je bil gospod župan tudi, vem, večno mu bom hvaležna, zelo vpet, da ne

boste mislili, da ga samo kritiziramo ali karkoli, daleč od tega, da ne bi župan tako razumel, ampak te dni je moj sosed Bogomir Bavdaž šel ponovno, že četrto, se mi zdi, zdaj za pričo gospe v Desklah, ki ima azbestozo, da ji dokazuje, da je ona tukaj živela oziroma da je azbestozo tukaj dobila. In ker odvetnika od Salonita ni bilo, je bilo vse skupaj preneseno za, ne vem, 2 meseca naprej. Ma kaj se mi gremo? Dokazovanje tega, da smo zboleli? Ma kaj smo nori? Nori smo. In jaz verjamem, da grejo stvari v pravo smer. Ampak to ni dovolj. Samo to tehnično zdaj, kar se bo zgodilo, tehnične izboljšave. Ampak mi kot svetniki ne odločamo o tem. Glejte, mi moramo vsi skupaj skrbeti za varno, sprejemljivo in preverljivo okolje, v katerem mi živimo. Naj se nam ne ponovi azbest. Meni, vi imate otroke tukaj, pogledajte, številni svetniki, ne vem, kako naj rečem, ampak to, kar je prej omenil svetnik Hvalica. Marca leta 2024 je bil sprejet zakon. Jaz vam ne morem povedati, kako sem bila srečna, kako sem bila jaz vesela. Vsi skupaj smo bili srečni. Od takrat do danes je preteklo dve leti in pol. Veste, kako čas gre. Zdaj bo preteklo, ne vem, še 4 leta, še 5, še 10. Mislim, čakajte malo, in mi tukaj živimo cel čas, dojenčki se sprehajajo, majhni otroci so v vrtcih in skozi še vedno dihalo NOx s 500, prej smo 800, tudi čez 1000 je šlo. Tisto, kar me malček tudi pri mogoče podjetju moti, je to, da ste avgusta lani dali to za amoniak kot majhno spremembo, pač spremembo okoljevarstvenega dovoljenja. Septembra ste dali, je država po službeni dolžnosti dala to, da je treba vse te stvari zdaj spremeniti. In v čem je stvar? S tem ste pridobili eno leto? Zakaj? In mi čakamo na to, ker aprila letos je bila ta majhna sprememba glede amonijaka sprejeta. A ste vi, župan, vedel za to? Mi v društvu nismo vedeli nič. Jaz ne vem, ali ste ali ne, kakorkoli že."

Župan Miha Stegel:

"Tukaj vas bom ustavil, ste vedeli, ste bili obveščeni, sva tudi z Matejo govorila. Kako sva pa jaz in Mateja, sploh se ne bom več pogovarjal, tako kot se bili seznanjeni s spremembami glede uredbe. Prva uredba, ki je šla v javno obravnavo. Bom povedal jaz do konca. Prvo uredba, ki je šla v javno obravnavo, ko govorite, kako je to zadeva trajala, je bila popolnoma drugačna in popolnoma v vseh pogledih slabša. In se je v bistvu s pomočjo pripomb občine in drugih nevladnih organizacij uspelodoseči najboljši možni kompromis. Danes tukaj govorimo o trenutni spremembi okoljevarstvenega dovoljenja. So bila vprašanja glede tega amoniaka, ste dobili odgovore, imeli ste veliko časa, da o zadevah govorimo. Na koncu se bo pa treba odločiti, ali so te spremembe, ki so bile predlagane v okoljevarstveno dovoljenje, za katere se vsi zavedamo, da so kompromis. Ali si želimo, da se to čim prej uveljavi, da bomo lahko vsaj imeli neke izboljšave, da bomo imeli možnosti, da bo inšpekcija odreagirala ali preprosto ne? To je zdaj ključno vprašanje, ki si ga bo moral vsak svetnik pri sebi izjasniti. Ni problema. Jaz kot župan vam poskušam predstaviti dejstva, vi boste pa vsak od vas, se pač izjasnil, kje stojite. In to je to. Vsak od vas bo glasoval po svoji vesti. In zdaj v bistvu tukaj, mislim, ne vidim več dosti smisla."

Svetnica Anastazija Makorič Bevčar:

"Jaz bom dokončala, kar sem prej, bom nadaljevala, kjer sem prej končala. Jaz sem hotela nekaj povedati, da se mi ne zdi prav, da se ta časovni rok podaljšuje. Dve leti in pol je od tega, veste, koliko je to. V bistvu bi že prejšnja vlada lahko sprejela to uredbo prej, bi morala. Pa ni, ni sprejela. Ampak zakaj je bilo treba, gospod Vuk, dat avgusta to delno vlogo? Zakaj niste počakali, da bi bilo to v kompletu? Država vas je morala štirikrat na to spremembo opozoriti? Ne vem, če me razumete, ma čas teče, mi tukaj živimo, meni je vsak mesec pomemben, kdaj bodo stvari boljše. Tle pa čakamo dve leti in pol in zdaj bomo spet čakali in bomo spet čakali. Kakšni bodo vplivi na okolje, kolikor sem jaz pogledala, kot ste prej omenjal, kolikor je Dodičeva povedala, da je zelo zamerila prejšnjemu zdravniku Podobniku, da tega ni bilo nikoli narejeno. Kakor sem se pozanimala, je bilo narejeno delno samo za kamnolome. Če se motim, me popravite. Jaz mislim, da glede na to, v kakšni dolini, predalpski, eni najlepših na svetu, živimo, zakaj se moramo mi ukvarjat z našim preživetjem? Zakaj nekdo, ki ima toliko denarja, da sramotnih en procent vloži za to, da dobi molk? Jaz tega ne razumem. Jaz tisti dan, ko je bila tam Nočna izmena, mi smo imeli društvo sestanek. Ko sem prišla jaz ven iz trgovine v Anhovem, je bila cela gimnazija zunaj. Veste, kaj to pomeni, in otroci ne vejo nič. Mene te stvari toliko bolijo pa so zopet čustva, ampak glejte, čustva so pomembna tako, kot je pač pomemben razum. Oboje je potrebno. Ne govorit, ona je čustvena. Seveda sem, če ti toliko ljudi umre, pa kakšen pa boš. A bom to zanikala, da ni bilo? In kaj bo. Še bodo nesreče, še bodo hude stvari za naprej. Dokler človek ne zboli, ima 100 želja. Ko zboli, ima samo eno, in to je, da ima zdravje. In jaz kot svetnica ne obtožujem nobenega, ne vas, župana, ne kogarkoli, vsak pri svoji vesti ve. Jaz si samo želim, da bi ta dolina, prečudovita, ko pridejo ljudje sem, gledajo, zakaj ni vizija te doline nekaj drugega? Zakaj ni, zakaj težka industrija, ker ne vemo, kaj prinaša? Nikoli ne bomo vedli. Tako da ne proti nobenemu nisem, ne proti podjetju, ne proti delavcem. Samo zato, da se iz te preteklosti mi kej naučimo, ker zgodovina nas uči, če jo poznamo, če jo zanikamo, potem nisi nič

dosegel. Jaz samo to hočem povedat, da želim za to dolino in za vse te otroke, ki jih jaz spremljam, ki jih gledam, lepšo, svetlejšo prihodnost, da ne bodo zbolevali, da ne bodo prezgodaj izgubljali svojih staršev, da ne podcenjujemo zdravstvenih vplivov, ki jih prinaša sosežig tudi v hribih in drugje, ker glejte, onesnaževanje ne pozna meja. Hvala, da ste mi dali še enkrat besedo."

Dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave podjetja Alpacem Cement d.d.:

"Jaz bi samo mogoče dva odgovora. Prvič, mi smo bili tudi zainteresirani od začetka, da se v rokih sprejme uredba in da čim prej vemo, pod kakšnimi pogoji lahko zadostimo novi zakonodaji. Tako da nas tudi boli, da je to trajalo več časa, kot je bilo mogoče primerno. In tudi pri tem postopku, Anastazija, jaz vem, da je, da je ta informacija, da so nas štirikrat pozvali na dopolnitev vloge, pa vendar je zadnja, ki je bila vezana na tako imenovano izhodiščno poročilo, ki govori o tem, kako izvajati monitoring za nove snovi, ki jih uvajaš v proizvodnjo, in to je bilo vezano na amoniak. Pregled tega, kar smo mi vložili kot izhodiščno poročilo, je prišel šele spomladi in potem smo mi, ko je to prišlo, na to odgovorili, izvedli dodaten monitoring fizično in v praktično dveh mesecih je potem bilo to dovoljenje izdano. Ta del postopka bi se moral zgoditi v vsakem primeru, tudi če bi mi šli samo direktno v postavitev te nove naprave, bi ta ista stvar morala biti presojana na enak način in v resnici s tem prvim dovoljenjem mi nismo zavlekli postopka, ker bi se moral ta del zgoditi znotraj tega dovoljenja, ki ga zdaj čakamo. Zdaj je pa to že opravljeno in je dejansko bilo to izvedeno vnaprej. Šli smo pa v to zato, ker zdaj bo dve leti recimo trajalo do tega, da pridemo do nove naprave. Ti dve leti bomo mi s to napravo lahko obratovali s precej nižjimi dušikovimi oksidi, ne na tistem nivoju, kot bo potem, ampak s precej nižjimi kakor danes, in mi verjamemo, da je to dobro. Skratka, za nas je ta uredba in tudi dovoljenje kompromis. Tudi v sami pripravi uredbe, nikjer v sami zakonodaji oziroma o teh BAT zaključkih, o sežigalnicah, nič ni govora o polurnih vrednostih. Pa vendar smo tudi mi podprli to, da se uvede polurne vrednosti, ker je za vse bolj jasno, za javnost, ki to spremlja, in za nas kot podjetje. Se pravi, šli smo, kolikor se je dalo, nasproti. Podprli smo stvari, kljub temu, da je imela mogoče tudi gospodarska zbornica drugačno mnenje, smo mi podprli stvari, ki prinašajo dodatno jasnost. In najbolj, bi rekel, je pa to: mi tudi ta denar za to napravo imamo v našem proračunu že dolgo časa rezerviran in samo čakamo, da pride do tega dovoljenja, da jo postavimo. Ker bo to tudi prineslo neko dodatno jasnost in potem se lahko posvetimo drugim korakom. To ni konec zgodbe, to je pač nek začetek."

Mag. Dejan Bostjančič Zwitter, član uprave podjetja Alpacem Cement, d.d.

"Jaz bi samo to dodal, ker smo toliko razpravljali o tem, koliko je odlašanja, pa, tako kot je kolega Vuk že povedal, tudi nam ni v interesu, da odlašamo, ker negotovost ni primerna. Hočemo si jasnih pogojev, pod katerimi lahko obratujemo, da bodo čisto jasno zapisani, da jih vsi po možnosti tudi enako razumemo, za to si prizadevamo. Ampak če zdaj izhajamo samo iz samega zakona, ki je bil izglasovan, tako kot ste rekli, soglasno, ustavna večina, nihče v slovenskem državnem zboru ni glasoval ob poti. Tam je predvideno štiriletno prehodno obdobje in je določeno, da to se začne šteti od pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja. In čim se bo ta pravnomočnost odmaknila, s tem se bo avtomatično, hote ali nehoti, tudi podaljšalo to obdobje. Samo to sem hotel še povedat."

Župan Miha Stegel:

"Dokler ne pridemo do uredbe, ki bo jasna, tako za inšpektorje, tako za podjetje, tako za prebivalce, bomo ves čas v nekem nepredvidljivem okolju in bo težko ugotoviti, kdo ima prav. In bo v bistvu zelo težko za prebivalce oziroma nemogoče dokazovati določene kršitve oziroma pač, bom rekel, domnevne kršitve. Inšpekciji bo nemogoče, da bo izdajala odločbe, in nekako moramo pač priti do nekega stanja, ki bo nadaljeval, neke zadeve konkretiziral, in to je pač to. Jaz sem se trudil, jaz sem dal vse od sebe. Jaz mislim, da je tukaj sodelovalo veliko nevladnikov, ki imajo več izkušenj kot jaz s pravnega vidika, tudi glede cementarn in tako naprej. Jaz osebno ne vem, da bi se dalo doseči boljšo zadevo v tem stanju s temi zakonskimi omejitvami na nivoju Evropske unije. Še stvari, ki so bile dosežene, so bolj na račun, da podjetje želi določeno jasnost in smiselnost v uredbah. To je enostavno to. In jaz bom na koncu seje predlagal predlog, ki bo, ki je tudi moje stališče. Tisti, ki ga bo od svetnikov, svetnic želel podpreti, ga bo, tisti, ki ne, pa ne. Namen je, ne da jaz podpiram podjetje, ne da podjetju karkoli omogočam, ampak da se čim prej spremenijo dejanski pogoji, da se čim prej zmanjšajo dejanske emisije, da čim prej pridemo do konkretnega rezultata. Ker moje osnovno stališče je zelo enostavno. Dokler nimamo pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja, ne z zakonom, ne z uredbo nismo dosegli nič. Jaz se opravičujem vsem tistim, ki ste imeli večja pričakovanja in se jih ni uspelo doseči. Jaz se pač opravičujem, nisem nobenega hotel ne prizadet niti namenoma karkoli zavajati. Na koncu je pomembno, da imamo vsi, na vseh nivojih, na nivoju države, na nivoju ministrstva, na nivoju inšpekcije, na nivoju nevladnikov, na nivoju prebivalcev, občinskega sveta čim bolj jasno stališče, kaj mora podjetje doseči in kaj se smatra za kršitev. Ker to

je osnova, na podlagi katere se moramo tudi začeti pogovarjati, saj edino to bo imelo še večjo težo kot samo recimo obtoževanje, ki se ga ne more dokazati oziroma nima pravnih posledic. In istočasno bo podjetje z večjo jasnostjo tudi bolj motivirano, da dejansko vloži zadeve, jih doseže in lahko gre na naslednjo investicijo, ki bi mogle biti vse investicije peljane v izboljšanje emisij oziroma vplivov na okolje, kot tudi za verjetno, v njihovem primeru, profitabilnost. Ampak oba cilja bi mogla iti kvečjemu naprej. Zdaj, to je to, kar sem hotel povedati. Če je še kdo posebej prijavljen na razpravo? Če ne, bi jaz prebral predlog. Aja, se opravičujem, gospod Hvalica. Vseeno prosim, da ste kratki, ker ste že kar nekajkrat govorili."

Svetnik Ermin Hvalica:

"Dve materiji imam, bom kratek, gospod župan. Prva je, zdaj, ko ste navedel, če tega ne bo, se pravi okoljevarstvenega dovoljenja, tudi inšpekcij ne bo, ki bo te nove gabarite kontrolirale, ampak jaz pa vem, saj tudi do zdaj ni bilo. Saj, ko je prišla inšpekcija tri leta nazaj, so se ljudje v službi zamenjali na upravni enoti. Tako da tukaj imamo sistemski problem, to smo večkrat govorili, ni šla država leta 1991 naprej, kot bi mogla. Zdaj bom povedal še drugo, potem lahko, vas bom vikal, sprejmete to ali ne, ker vsak poseduje v katerikoli situaciji, normalno, tudi nekaj pragmatičnosti, tako da jaz predlagam županu, če se strinjajo gosti, ki žal niso vsi, ni jih z inšpektorata, ni jih za ministrstva za okolje in prostor, predlagam županu Mihi Steglu, 10-minutni posvet nas svetnikov, preden se bomo o tem odločali. Oni se nimajo kaj strinjati, če se župan strinja. Lahko se ne strinja."

Župan Miha Stegel je po koncu razprave predlagal deset minutni odmor. Po končanem odmoru so svetniki glasovali o štirih sklepih.

Za prvi sklep je glasovalo 12 svetnikov. z 12 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

1.

Občinski svet Občine Kanal ob Soči prepozna, da predlagane spremembe okoljevarstvenega dovoljenja, kljub temu, da ne rešujejo vseh problemov, vseeno pomenijo izboljšave ter predstavljajo pomemben korak k izboljšanju okolja. Občina Kanal ob Soči se bo še naprej zavzemala za zdravje ljudi, izboljšavo okolja in okoljskih standardov.

2.

Ta sklep velja takoj.

Za drugi sklep je glasovalo 12 svetnikov. Z 12 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

1.

Občinski svet Občine Kanal ob Soči od države in Ministrstva za okolje in prostor pričakuje, da čim prej izda odločbo za spremenjeno okoljevarstveno dovoljenje Alpacem Cement d.d. z upoštevanjem konstruktivnih pripomb, podanih v okviru javne razgrnitve, ter s tem omogoči čim hitrejšo pot do pravnomočnosti spremenjenega okoljevarstvenega dovoljenja.

2.

Ta sklep velja takoj.

Za tretji sklep je glasovalo 12 svetnikov. Z 12 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

1.

Občinski svet glede na izjavo podjetja Alpacem Cement d.d., da namerava izvesti vse spremembe in izgraditi naprave, ki so zahtevane s spremembo okoljevarstvenega dovoljenja, v približno dveh letih od pravnomočnosti dovoljenja. To tudi pričakuje. Občinski svet pri tem pričakuje, da bo podjetje naredilo vse, kar je v njihovi moči, da se čim prej dejansko uveljavijo nove mejne vrednosti ter s tem zagotovi boljši nadzor in nižje emisije cementarne.

2.

Ta sklep velja takoj.

Za četrti sklep je glasovalo 12 svetnikov. Z 12 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

1.

Občinski svet Občine Kanal ob Soči sklene, da se Občina Kanal ob Soči prijavi kot stranski udeleženec v postopku sprejemanja okoljevarstvenega dovoljenja Alpacem Cement d.d.

2.

Ta sklep velja takoj.

Seja je bila zaključena ob 20:45.

Predsedujoči
Miha Stegel, župan

Zapisala:
Valentina Velišček

Priloge:

- lista prisotnosti,
- lista prisotnosti – zunanji.

PREGLED REALIZACIJE SKLEPOV

Na 7. izredni seji, dne 31. 8. 2026, so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep 1:

Potrdi se predlagani dnevni red.

- na seji

Sklep 2:

Občinski svet Občine Kanal ob Soči prepozna, da predlagane spremembe okoljevarstvenega dovoljenja, kljub temu, da ne rešujejo vseh problemov, vseeno pomenijo izboljšave ter predstavljajo pomemben korak k izboljšanju okolja. Občina Kanal ob Soči se bo še naprej zavzemala za zdravje ljudi, izboljšavo okolja in okoljskih standardov.

- na seji

Sklep 3:

Občinski svet Občine Kanal ob Soči od države in Ministrstva za okolje in prostor pričakuje, da čim prej izda odločbo za spremenjeno okoljevarstveno dovoljenje Alpacem Cement d.d. z upoštevanjem konstruktivnih pripomb, podanih v okviru javne razgrnitve, ter s tem omogoči čim hitrejšo pot do pravnomočnosti spremenjenega okoljevarstvenega dovoljenja.

- na seji

Sklep 4:

Občinski svet glede na izjavo podjetja Alpacem Cement d.d., da namerava izvesti vse spremembe in izgraditi naprave, ki so zahtevane s spremembo okoljevarstvenega dovoljenja, v približno dveh letih od pravnomočnosti dovoljenja. To tudi pričakuje. Občinski svet pri tem pričakuje, da bo podjetje naredilo vse, kar je v njihovi moči, da se čim prej dejansko uveljavijo nove mejne vrednosti ter s tem zagotovi boljši nadzor in nižje emisije cementarne.

- na seji

Sklep 5:

Občinski svet Občine Kanal ob Soči sklene, da se Občina Kanal ob Soči prijavi kot stranski udeleženec v postopku sprejemanja okoljevarstvenega dovoljenja Alpacem Cement d.d.

- na seji

